VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67

THỨ HAI

3.6.2024 (27.4 Giáp Thìn)

Số 67 (4044)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

BÁO CÁO CỦA BỘ VHTTDL VỀ MỘT SỐ NỘI DUNG LIÊN QUAN ĐẾN NHÓM VẤN ĐỀ CHẤT VẤN TẠI KỲ HỌP THỨ 7, QUỐC HỘI KHÓA XV:

Thẳng thắn gắn với những giải pháp đột phá

[4+5]









Tại kỳ họp này, nhiều đại biểu Quốc hội đã dành sự quan tâm đến một số lĩnh vực quan trọng của Ngành VHTTDL như tuyển chọn, đào tạo đối với nghệ sĩ; tuyển chọn, đào tạo và chế độ đối với VĐV thể thao; các nhiệm vụ giải pháp kích cầu du lịch 2024 và chính sách đặc thù cho hoạt động VHTTDL vùng đồng bào DTTS... **Ảnh: TR.HUẤN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Phải răn đe hơn nữa

●**THÙY TRANG**

Dư luận vẫn chưa thôi bức xúc trước việc ca sĩ Đàm Vĩnh Hưng sử dụng trang phục và phụ kiện phản cảm, không phù hợp giá trị văn hóa trong một chương trình biểu diễn, thì không lâu sau, ca sĩ Ngọc Mai và nghệ sĩ Quốc Nghiệp xuất hiện trong một clip có hình ảnh cờ chế độ cũ khiến nhiều người rất bất bình.

Cũng mới đây, diễn viên Angela Phương Trinh, ca sĩ Nathan Lee với những phát ngôn ngông cuồng trên mạng xã hội, như "giọt nước tràn ly", cho thấy những nghệ sĩ, người nổi tiếng dường như càng lúc càng thiếu ý thức chính trị, ý thức công dân. (Xem tiếp trang 2)

Cùng viết tiếp câu chuyện du lịch nông nghiệp, nông thôn

[6]

GIAN NAN PHÁT HUY GIÁ TRỊ BẢO VẬT QUỐC GIA

Cần có chế tài bảo vệ báu vật

[8]

Thủ tướng dâng hương, viếng Đại tướng Võ Nguyên Giáp và các anh hùng, liệt sĩ

Sáng qua 2.6, trong chương trình công tác tại Quảng Bình tham dự lễ kỷ niệm 420 năm hình thành tỉnh Quảng Bình, 75 năm ngày Quảng Bình quật khởi và 35 năm ngày tái lập tỉnh, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã dâng hương, dâng hoa tưởng niệm, tri ân các anh hùng liệt sĩ tại Nghĩa trang liệt sĩ Ba Dốc và dâng hương, dâng hoa tại mộ Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Trong không khí thiêng liêng, xúc động, sau nghi thức thỉnh chuông, Thủ tướng và các đại biểu đã đặt vòng hoa tại đài tưởng niệm, dâng hương và dành phút mặc niệm, nghiêng mình tưởng nhớ, thành kính thể hiện lòng biết ơn vô hạn đối với công lao to lớn của các anh hùng, liệt sĩ đã không tiếc máu xương, dâng hiến tuổi xuân, anh dũng hy sinh vì sự nghiệp đấu tranh giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước, vì hạnh phúc, ấm no của nhân dân và thực hiện nghĩa vụ quốc tế cao cả.



Thủ tướng Phạm Minh Chính và đoàn công tác thành kính tưởng nhớ, bày tỏ lòng biết ơn vô hạn với Đại tướng Võ Nguyên Giáp Ảnh: NHẬT BẮC

Tiếp đó, Thủ tướng Chính phủ và đoàn công tác đã tới viếng, dâng hương, dâng hoa tại phần mộ Đại tướng Võ Nguyên Giáp (khu vực Vũng Chùa - Đảo Yến, xã Quảng Đông, huyện Quảng Trạch). Thủ tướng và đoàn công tác đã thành kính tưởng nhớ, bày tỏ lòng biết ơn vô hạn đối với Đại tướng Võ Nguyên Giáp, vị tướng huyền thoại, thiên tài quân sự, người học trò ưu tú của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người anh cả, Tổng Tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam anh hùng, nhà văn hóa lớn, đã có nhiều công lao to lớn và cống hiến đặc biệt xuất sắc đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng ta, dân tộc ta.

Trước anh linh Đại tướng Võ Nguyên Giáp và các anh hùng liệt sĩ, đoàn đại biểu nguyện tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, đoàn kết một lòng, phấn đấu cùng toàn Đảng, toàn quân và toàn dân bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, đẩy mạnh công cuộc đổi mới, xây dựng đất nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, nhân dân ngày càng hạnh phúc, ấm no.

P.V

Ngày Gia đình Việt Nam với "Truyền thống văn hóa gia đình các dân tộc Việt Nam"

Chương trình tháng 6 tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam (Đồng Mô, Sơn Tây, Hà Nội) hướng tới chào mừng Ngày Gia đình Việt Nam 28.6 mang chủ đề "Truyền thống văn hóa gia đình các dân tộc Việt Nam" với nhiều hoạt động phong phú, hấp dẫn. Các hoạt động góp phần giới thiệu nét văn hóa, phong tục tập quán của đồng bào, tăng cường giao lưu giữa các dân tộc, sự cố kết cộng đồng cũng như sự gắn bó của mỗi thành viên trong gia đình, nhằm tôn vinh giá trị truyền thống nhân văn sâu sắc của gia đình Việt Nam, khuyến khích động viên các gia đình hướng tới xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc góp phần xây dựng và hoàn thiện "hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị gia đình và hệ giá trị con người Việt Nam trong tình hình mới".

Hoạt động có sự tham gia của gần 100 đồng bào từ 16 dân tộc và 11 địa phương có các đồng bào hoạt động hằng ngày, như: Thái Nguyên, Hà Nội, Hà Giang, Sơn La, Hòa Bình, Thừa Thiên Huế, Kon Tum, Gia Lai, Ninh Thuận, Đắk Lắk, Sóc Trăng. Chương trình tháng 6 được tổ chức với các hoạt động, sự kiện nổi bật như: Ngày hội gia đình tại "Ngôi nhà chung"; giới thiệu văn hóa truyền thống "Sắc màu văn hóa dân tộc Gié Triêng tỉnh Kon Tum"; trưng bày, giới thiệu ảnh "Khoảnh khắc sum vầy"; hoạt động trải nghiệm văn hóa truyền thống… Trong đó, điểm nhấn là chương trình giới thiệu văn hóa truyền thống "Sắc màu văn hóa dân tộc Gié Triêng tỉnh Kon Tum" gồm: Các hoạt động tái hiện Lễ cưới của đồng bào dân tộc Gié Triêng tỉnh Kon Tum; Chương trình dân ca dân vũ "Mừng vui ngày hội gia đình" của đồng bào các dân tộc Tây Nguyên.

Bên cạnh đó là các hoạt động trải nghiệm trò chơi dân gian như: Đánh chắt chơi chuyền, chơi ô ăn quan, cờ ca rô, chơi rối tre…; Chương trình giao lưu "Em nhớ Tây Nguyên"; Hoạt động của các nhóm nghệ nhân đang hoạt động hằng ngày tại Làng với chủ đề "Truyền thống văn hóa gia đình các dân tộc Việt Nam". Đồng bào và du khách cùng thưởng thức và hòa cùng các di sản văn hóa Tây Nguyên như cồng chiêng, vòng xoang... tất cả sẽ tạo nên một không khí rất đặc trưng mừng vui ngày hội của cộng đồng các dân tộc Tây Nguyên.

V.D

Phải răn đe...

(Tiếp theo trang 1)

Trong sự việc, dù ca sĩ Ngọc Mai đã lên tiếng nhưng sự giải thích của người trong cuộc chưa nhận được sự chia sẻ của dư luận. Trả lời báo chí, nữ ca sĩ này nói rằng mình không tự quyết định được nơi ở, mà đi diễn theo đoàn nên BTC sắp xếp ở đâu thì cô ở đó và sự việc có lá cờ trong căn phòng là sự cố ngoài ý muốn. Nghệ sĩ Quốc Nghiệp cũng giải thích, vì để tiết kiệm kinh phí cho chương trình gây quỹ thiện nguyện nên đoàn biểu diễn được các tình nguyện viên ở Mỹ chuyên chở, cho ở nhờ và chi tiết nhạy cảm đó có sẵn trong phòng, vợ chồng anh không để ý… Việc cho rằng mình "hoàn toàn vô tội" như cách biện minh của hai nghệ sĩ này khiến dư luận khó chấp nhận. Hiện, vụ việc đã được Công an TP.HCM vào cuộc.

Cùng trong thời gian này, công chúng phát hiện một số ca sĩ biểu diễn nhạc bolero trong trang phục nhạy cảm (đồ lính chế độ cũ)… Các sản phẩm này vẫn được đăng tải trên một số fanpage, mạng xã hội Facebook, TikTok… Sự việc ca sĩ Đàm Vĩnh Hưng vi phạm đã rõ, trên cơ sở phân tích, đánh giá và đối chiếu Quy tắc ứng xử của người hoạt động nghệ thuật và các quy định pháp luật, Sở VHTT TP.HCM cho biết, sẽ đề xuất cấp thẩm quyền xử lý phù hợp. Đồng thời, Sở này cũng kết hợp với Sở TT&TT để xử lý trường hợp khác diện trang phục không phù hợp, quay hình, đăng tải trên mạng.

Mấy ngày qua, diễn viên Angela Phương Trinh gây tranh cãi vì loạt phát ngôn liên quan đến vụ việc một nhà sư đi bộ theo hình thức thực hành phương pháp tu tập "khổ hạnh đầu đà". Các nội dung được cô đăng tải dưới hình thức bài viết và video có giọng điệu gay gắt, ngôn từ nặng nề mang mục đích quy chụp, hạ thấp uy tín của một số cá nhân, tổ chức. Điều đáng nói, Phương Trinh liên tục gọi những quan điểm trái ngược là "truyền thông bẩn", những người có quan điểm, hành vi trái ngược là "giặc"... Trước đó, cô cũng quảng cáo trên trang cá nhân về "lợi ích của giun đất" trong việc chữa trị ung thư, mặc dù cơ quan chức năng đã xử phạt về việc cung cấp thông sai sự thật, nhưng dường như "thuốc đắng" vẫn chưa "dã tật" với nữ diễn viên này. Trước những hành động "quá trớn" của Angela Phương Trinh, nhiều ý kiến đề nghị cơ quan chức năng nghiêm khắc xử lý, đồng thời kêu gọi cộng đồng "tẩy chay" nữ diễn viên.

Những vụ việc xảy ra liên tiếp trong thời gian ngắn khiến công chúng không khỏi đặt vấn đề về sự nhạy cảm, ý thức và trách nhiệm công dân của nghệ sĩ, người nổi tiếng. Nhiều người trong giới nghề đều có chung nhận định là hành vi của những nghệ sĩ, người nổi tiếng trên đã vi phạm Quy tắc ứng xử của người hoạt động trong lĩnh vực nghệ thuật. Là những người có tầm ảnh hưởng, nếu họ có hành vi "lệch chuẩn" sẽ gây ra những ảnh hưởng tiêu cực tới cộng đồng. Quy tắc ứng xử của người hoạt động nghệ thuật nêu rõ: Đặt lợi ích của dân tộc, quốc gia lên trên hết, trước hết; đề cao trách nhiệm công dân, trách nhiệm của người hoạt động nghệ thuật. Người hoạt động nghệ thuật cần giữ gìn danh hiệu, hình ảnh; chọn lựa sử dụng trang phục, hóa trang phù hợp với mục đích, nội dung hoạt động nghệ thuật…

Với sự ảnh hưởng đến công chúng, hơn ai hết, nghệ sĩ càng phải nâng cao ý thức, trách nhiệm. Nhưng những sự việc vừa xảy ra, có thể thấy điều này vẫn chưa được họ xem trọng. Dư luận đang mong muốn cơ quan chức năng nghiêm khắc xử lý các hành vi sai phạm của nghệ sĩ; cùng với đó, khán giả cần sử dụng quyền năng "tẩy chay" để buộc nghệ sĩ thượng tôn pháp luật, có ý thức công dân trong hoạt động biểu diễn cũng như cuộc sống đời thường. ■

Trước thềm phiên họp quan trọng này, nhiều đại biểu, cử tri bày tỏ Chương trình sớm được phê duyệt để văn hóa thực sự tương xứng với vị trí, vai trò quan trọng trong sự nghiệp phát triển bền vững của đất nước.

Đây là nhiệm vụ chính trị có ý nghĩa và tính cấp thiết cao

Trao đổi với *Văn Hóa*, đại biểu Nguyễn Hải Anh (Đồng Tháp) nhấn mạnh, việc xây dựng Chương trình mục tiêu quốc gia về văn hóa trong bối cảnh hiện nay là nhiệm vụ chính trị có tính cấp thiết.

Chương trình mục tiêu quốc gia về văn hóa với 10 nội dung thành phần gồm phát triển con người Việt Nam có nhân cách, lối sống tốt đẹp; Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, văn minh; Phát triển hệ thống hạ tầng, cảnh quan, thiết chế văn hóa đồng bộ, hiệu quả; Nâng cao hiệu quả thông tin tuyên truyền và giáo dục văn hóa; Bảo tồn, phát huy các giá trị di sản văn hóa dân tộc; Thúc đẩy phát triển văn học, nghệ thuật; Phát triển các ngành công nghiệp văn hóa; Đẩy mạnh chuyển đổi số và ứng dụng các thành tựu khoa học và công nghệ trong lĩnh vực văn hóa; Phát triển nguồn nhân lực văn hóa; Hội nhập quốc tế, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại và lan tỏa các giá trị văn hóa Việt Nam ra thế giới; Tăng cường công tác giám sát, đánh giá thực hiện Chương trình, nâng cao năng lực thực hiện Chương trình, truyền thông, tuyên truyền về Chương trình.

Cùng với đó sẽ là các giải pháp căn cơ, toàn diện và phù hợp trong từng nhóm lĩnh vực. Vì vậy, nếu được Quốc hội thông qua, theo đại biểu Nguyễn Hải Anh, đây sẽ là Chương trình có ý nghĩa hết sức quan trọng, tạo động lực, nguồn lực cho sự phát triển của văn hóa, xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Đồng thời truyền bá, lan tỏa và phát huy những giá trị của văn hóa Việt Nam ra thế giới, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại để làm sâu sắc hơn các giá trị văn hóa của dân tộc, cụ thể hóa quan điểm văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính

ĐỘNG LỰC PHÁT TRIỂN TỪ CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA VỀ VĂN HÓA

Bài cuối:

Tạo bước chuyển biến trong phát triển văn hóa

● NHÓM PHÓNG VIÊN; ảnh: QUỐC HỘI

Hôm nay 3.6, Quốc hội sẽ nghe Tờ trình và Báo cáo thẩm tra về chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035.



Hôm nay, Quốc hội sẽ nghe Tờ trình và báo cáo thẩm tra về chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035

trị và xã hội. Đặc biệt, việc xây dựng và triển khai thành công Chương trình sẽ tạo ra sự chuyển biến căn bản, to lớn trong sự nghiệp phát triển văn hóa và xây dựng con người Việt Nam, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

"Tôi mong rằng, chủ trương đầu tư Chương trình có tính cấp bách này khi được Quốc hội thông qua sẽ giải quyết được các khó khăn, vướng mắc, khơi thông các nguồn lực, khơi dậy và phát huy các tài nguyên văn hóa, thúc đẩy phát triển bền vững đất nước, phù hợp với Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030, đặc biệt là thực hiện một cách toàn diện, sâu sắc, hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp quan trọng mà Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ đạo trong bài phát biểu tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021", đại biểu Nguyễn Hải Anh nêu quan điểm. Đại biểu Nguyễn Thị Hà (Bắc Ninh) cũng kỳ vọng, Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa sẽ chú trọng đến giới trẻ, tạo ra được bước đột phá trong xây dựng con người và môi trường văn hóa lành mạnh, nâng cao chất lượng cuộc sống, năng lực thụ hưởng và tham gia chủ động vào hoạt động sáng tạo văn hóa của nhân dân, xây dựng tư tưởng, đạo đức và lối sống lành mạnh, văn minh, góp phần giữ vững trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ môi trường hòa bình, ổn định cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

Cử tri và nhân dân phấn khởi trông đợi vào Chương trình

Đại biểu Nguyễn Văn Huy (Thái Bình) phân tích bức tranh toàn cảnh về văn hóa nông thôn hiện nay. Trong đó, bên cạnh những điểm sáng, bức tranh này còn nhiều điểm tối đáng lo ngại, để lại không ít băn khoăn. Đâu đó vẫn còn những biểu hiện "lệch chuẩn" về văn hóa. Tình trạng coi nhẹ văn hóa, coi văn hóa là cờ, đèn, kèn, trống, là đóng đinh, leo thang, là múa may, hát sướng, đặt văn hóa thấp hơn kinh tế.

Hậu quả là trong khi đạt nhiều mục tiêu tăng trưởng kinh tế, đời sống vượt trội so với trước đây nhưng ở một số nơi, đạo đức, văn hóa xã hội lại có biểu hiện xuống cấp. Cùng với đó là những biến đổi làm cho cảnh quan làng xã, nhiều không gian thuộc về di sản, di tích lịch sử văn hóa, không gian sinh hoạt cộng đồng bị thu hẹp; các ngôi nhà cao tầng đóng kín cửa trong đó có khi bị chi phối bởi những luồng tư tưởng xấu độc. Để góp phần tiếp tục thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới nói chung, hoàn thiện các tiêu chí về văn hóa trong xây dựng nông thôn mới nói riêng, đại biểu Nguyễn Văn Huy kiến nghị Quốc hội giao cơ quan chức năng tập trung nghiên cứu, tham mưu, đề xuất sửa đổi, bổ sung, xây dựng các dự án luật trực tiếp liên quan đến văn hóa cũng như các dự án luật chuyên ngành khác có liên quan.



Đại biểu Nguyễn Hải Anh

"Đối với phát triển văn hóa, trước đây đầu tư cho văn hóa chủ yếu được thực hiện thông qua Chương trình mục tiêu quốc gia. Có thể thấy, nguồn vốn đầu tư từ Chương trình có tính chất vốn mồi đã đem lại hiệu quả thúc đẩy phát triển kinh tế, du lịch và nâng cao đời sống văn hóa của nhân dân. Sau năm 2015, nguồn lực đầu tư cho văn hóa chủ yếu thông qua kế hoạch đầu tư công trung hạn và nguồn kinh phí sự nghiệp hằng năm nhưng luôn ở mức thấp và thiếu chính sách xã hội hóa đầu tư cho lĩnh vực này. Những khó khăn về nguồn lực đầu tư đã ảnh hưởng lớn đến sự phát triển văn hóa, nhiều di sản, di tích văn hóa lịch sử bị mai một, xuống cấp, hư hỏng nghiêm trọng. Sau Hội nghị Văn hóa toàn quốc, cử tri và nhân dân rất phấn khởi trông đợi Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa, kỳ vọng rất lớn tại kỳ họp lần này, Quốc hội xem xét, quyết định để khi được triển khai thực hiện sẽ tạo nên bước chuyển biến mạnh mẽ và toàn diện trong phát triển văn hóa", đại biểu tỉnh Thái Bình nhấn mạnh.

Nêu dẫn chứng thuyết phục về sự thành công nhân dịp tổ chức Lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, đã góp phần thúc đẩy sự phát triển của du lịch Điện Biên cũng như làm sáng rõ hơn các giá trị về văn hóa, lịch sử của vùng đất này, đại biểu Trần Thị Thu Phước (Kon Tum) mong rằng Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa sẽ được phân bổ đủ vốn để giúp các địa phương bảo tồn, phát huy, gìn giữ các giá trị của văn hóa, đóng góp vào sự phát triển chung của đất nước. Đại biểu Nguyễn Thị Việt Nga (Hải Dương) cũng nêu quan điểm, đã đến lúc chúng ta cần xây dựng và ban hành một Chương trình mục tiêu quốc gia về văn hóa mang tính tổng thể, bao quát để giải quyết các điểm nghẽn trong thực tiễn hiện nay. Việc Chính phủ trình Quốc hội Chương trình mục tiêu quốc gia tại kỳ họp này sẽ trở thành một điểm nhấn quan trọng, có tính chất dẫn dắt, định hướng, với giải pháp căn cơ và lâu dài để ngành văn hóa phát triển xứng tầm với kinh tế và chính trị.

Với sự cấp thiết của một Chương trình mục tiêu quốc gia được kỳ vọng là sẽ tạo sự chuyển biến căn bản, to lớn trong sự nghiệp phát triển văn hóa và xây dựng con người Việt Nam, hy vọng Chương trình sẽ sớm được Quốc hội thông qua và triển khai trong thời gian tới. ■

Chương trình thể hiện sự quan tâm của Đảng, Nhà nước

Phát biểu tại phiên họp của Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn nhấn mạnh, chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035 là nội dung quan trọng, thể hiện sự quan tâm rất lớn của Đảng, Nhà nước đối với sự nghiệp phát triển văn hóa, con người Việt Nam. "Qua thảo luận, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã có ý kiến, đây là Chương trình có dự kiến tổng mức đầu tư lớn, diễn ra trong thời gian dài, có phạm vi tác động lớn, nhận được sự quan tâm lớn của cử tri và nhân dân cả nước. Để chuẩn bị một cách kỹ lưỡng, chu đáo nhất, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã quyết định trình Quốc hội xem xét, thông qua dự thảo Nghị quyết tại hai kỳ họp Quốc hội. Qua các ý kiến cho thấy, địa phương nào cũng mong muốn có Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa", Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn nhấn mạnh.

BÁO CÁO CỦA BỘ VHTTDL VỀ MỘT SỐ NỘI DUNG LIÊN QUAN ĐẾN NHÓM VẤN ĐỀ CHẤT VẤN TẠI KỲ HỌP THỨ 7, QUỐC HỘI KHÓA XV:

Thẳng thắn gắn với **những giải pháp**

●**LÂM SƠN**

Bộ VHTTDL vừa có Báo cáo một số nội dung liên quan đến nhóm vấn đề chất vấn tại kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV gửi các đại biểu Quốc hội, trong đó nêu rõ kết quả đạt được cũng như những thực trạng khó khăn, hạn chế, đồng thời đề xuất, kiến nghị nhiều giải pháp mang tính đột phá.

Về công tác tuyển chọn, đào tạo và chế độ chính sách đối với nghệ sĩ trong các lĩnh vực nghệ thuật; giải quyết việc làm cho nghệ sĩ sau thời kỳ biểu diễn đỉnh cao, Báo cáo cho biết, trong những năm qua, Bộ VHTTDL đã chủ động tham mưu, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành các Đề án Phát hiện, đào tạo học sinh, sinh viên (HSSV) phát triển tài năng trẻ văn hóa nghệ thuật có trình độ chuyên môn sâu, có đức, có tài, có khả năng sáng trở thành lực lượng văn nghệ sĩ nòng cốt, chủ đạo trong hoạt động văn hóa nghệ thuật của đất nước.



Để trở thành diễn viên múa, học sinh được đào tạo hết sức công phu từ 7-12 năm **Ảnh: T.H**

Đề xuất viên chức lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn thuộc Danh mục nghề, công việc nặng nhọc, độc hại được xem xét về hưu sớm theo nguyện vọng...

Tính đến thời điểm 30.8.2023 đã có 585 HSSV được tuyển chọn theo học các lớp tài năng ở trình độ trung cấp, đại học, thuộc các lĩnh vực Âm nhạc, Mỹ thuật, Sân khấu, Điện ảnh, Múa, Xiếc và ngành Sáng tác văn học. Các cơ sở đào tạo đã tích cực bồi dưỡng, luyện tập cho HSSV theo học các lớp tài năng tham gia các cuộc thi nghệ thuật trong nước và quốc tế, thời gian qua đã có nhiều trường hợp đạt giải, trong đó có 18 giải quốc tế và 51 giải trong nước. Đến nay đã có 52 HSSV tài năng thuộc lĩnh vực múa, mỹ thuật, sân khấu - điện ảnh... đã tốt nghiệp, một số trường hợp được các đơn vị nghệ thuật, nhà hát mời về làm việc và áp dụng chế độ ưu tiên trong việc tuyển dụng theo quy định của pháp luật.

Hiện nay có 8 cơ sở đào tạo nước ngoài đang tổ chức đào tạo các lưu học sinh của Việt Nam theo Đề án đào tạo bồi dưỡng nhân lực văn hóa nghệ thuật ở nước ngoài đến năm 2030 theo Quyết định 1437 của Thủ tướng Chính phủ. Tính đến hết năm 2023, tổng số HS trúng tuyển là 56 trường hợp. Năm 2023, có 27 ứng viên trúng tuyển vào các lĩnh vực âm nhạc, sân khấu điện ảnh, múa và mỹ thuật. Hiện nay đã có 12 trường hợp tốt nghiệp đại học, thạc sĩ. Căn cứ báo cáo kết quả học tập do cơ sở đào tạo nước ngoài cung cấp, kết quả học tập của học viên đều đạt yêu cầu, một số học viên đạt kết quả giỏi, xuất sắc. Các trường hợp này sau khi về nước đều đang tham gia hoạt động nghệ thuật hoặc làm việc tại các cơ quan nghiên cứu về lĩnh vực nghệ thuật...

Bên cạnh những kết quả, Bộ VHTTDL cho biết vẫn còn một số tồn tại, hạn chế. Hiện nay, Nghị định số 140/2017/NĐ-CP về chính sách thu hút, tạo nguồn cán bộ từ sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ không quy định cho đối tượng là các sinh viên đạt giải thưởng quốc gia, quốc tế về văn hóa nghệ thuật, do đó khó khăn trong việc tuyển dụng tài năng lĩnh lực văn hóa nghệ thuật, chưa tạo sự công bằng giữa tài năng lĩnh vực văn hóa nghệ thuật với tài năng trong các lĩnh vực khác. Công tác tuyển dụng theo Đề án 1437 chưa đạt được mục tiêu đã đề ra, mới chỉ thực hiện được 3 đợt tuyển sinh trong các năm 2018, 2020 và 2023 do sự ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 và một số thực trạng khác...

Thủ tục và các yêu cầu liên quan đến chi phí học tập của mỗi cơ sở đào tạo nước ngoài là khác nhau, dẫn đến công tác thanh quyết toán gặp nhiều khó khăn. Nhiều chi phí phát sinh do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 nhưng không có cơ chế để thanh toán. Công tác tuyển chọn tài năng theo Đề án 1341 cũng gặp nhiều khó khăn, hạn chế về nguồn tuyển. Hằng năm, Bộ đều gửi thông báo tuyển ứng viên tới các địa phương, các cơ sở đào tạo nghệ thuật trên toàn quốc nhưng không nhận được hồ sơ dự tuyển, chỉ có hồ sơ từ các cơ sở đào tạo trực thuộc Bộ. Trên cơ sở đó, Bộ VHTTDL đã đề xuất nhiều kiến nghị, giải pháp quan trọng trong thời gian tới.

Đối với cơ chế, chính sách và giải quyết việc làm cho người lao động trong lĩnh vực nghệ thuật sau thời kỳ biểu diễn đỉnh cao, Báo cáo cho biết, Bộ đã tham mưu trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành một số chính sách ưu đãi đối với HSSV lĩnh vực nghệ thuật. Bên cạnh những kết quả đã đạt được, Bộ VHTTDL cũng thẳng thắn cho biết một số tồn tại, hạn chế. Theo đó, chế độ tiền lương được tính cho phần lớn viên chức có chức danh nghề nghiệp diễn viên hạng IV từ hệ số lương 1,86 đến hệ số lương 4,06; diễn viên hạng III từ hệ số lương 2,34 đến hệ số lương 4,98. Qua khảo sát, đánh giá, hiện nay, đối với viên chức lĩnh vực nghệ thuật có thâm niên công tác, đã cống hiến 10 năm (trung bình ở độ tuổi 35) được nhận khoảng 5 triệu đồng sau khi trừ bảo hiểm xã hội, chỉ nhỉnh hơn mức lương tối thiểu vùng. Người lao động vừa được bổ nhiệm vào viên chức, ngạch diễn viên (trung bình ở độ tuổi 25), hệ số lương trung cấp của viên chức loại B bậc 1 sẽ là 1,86; trừ 10,5% bảo hiểm xã hội thì thu nhập có nguồn gốc từ lương mà người viên chức được nhận thấp hơn mức lương tối thiểu vùng, không đáp ứng nhu cầu sinh hoạt, ăn, ở và đi lại đối với người diễn viên...

Riêng về vấn đề tuổi nghỉ hưu, với viên chức trong các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn theo quy định tại Thông tư số 11/2020/TT-BLĐTBXH có thể nghỉ hưu ở tuổi thấp hơn nhưng không quá 5 năm so với tuổi nghỉ hưu quy định tại các văn bản này, trừ trường hợp pháp luật quy định khác. Với đặc thù nghệ sĩ, diễn viên được đào tạo hết sức công phu, lâu dài (từ 7 năm đến 12 năm, một số bộ môn từ 15-16 năm), tuổi đào tạo nghề thường từ 10 tuổi trở lên và phải có năng khiếu, thời gian hoạt động biểu diễn nghệ thuật rất ngắn, bình quân khoảng từ 15 năm đến 20 năm, khi đến độ tuổi từ 35 tuổi đến 40 tuổi (đối với nữ) và từ 40 tuổi đến 45 tuổi (đối với nam), khả năng biểu diễn bị suy giảm, ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng hoạt động chuyên môn của nghề biểu diễn như xiếc đế trụ, uốn dẻo, múa ballet...

Những người làm việc trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn khi đã hết tuổi nghề nhưng chưa đủ tuổi để nghỉ hưu gặp khó khăn trong việc chuyển đổi vị trí việc làm từ diễn viên sang vị trí việc làm công chức, viên chức quản lý, hành chính vì không đáp ứng tiêu chuẩn thi, xét tuyển công chức, viên chức do đa số các diễn viên chỉ có bằng trung cấp nghề. Mặt khác, trên thực tế diễn viên hết tuổi nghề nhưng chưa đến tuổi nghỉ hưu thường mong muốn giải quyết chế độ để được nghỉ hưu sớm. Một trong những nhiệm vụ, giải pháp đột phá thời gian tới, Bộ VHTTDL đề xuất xây dựng chính sách đối với viên chức lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn thuộc "Danh mục nghề, công việc nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm và nghề, công việc đặc biệt nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm" được xem xét về hưu sớm theo nguyện vọng khi đã tham gia BHXH đủ 20 năm trở lên, mức hưởng lương hưu sẽ theo tỷ lệ đóng BHXH...

Chưa đảm bảo nguồn lực đầu tư đúng mức theo tinh thần Nghị quyết 08-NQ/TW

Xung quanh vấn đề ***về công tác tuyển chọn, đào tạo và chế độ, chính sách đối với vận động viên (VĐV) thể thao; giải quyết việc làm cho VĐV sau thời kỳ thi đấu đỉnh cao,*** Báo cáo cho biết: Với sự quan tâm, lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự nỗ lực của toàn ngành thể thao, đặc biệt là sau hơn 10 năm thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TW của Bộ Chính trị, thể thao Việt Nam đã có những bước phát triển mạnh mẽ; Bộ Chính trị đã khẳng định:

"Phát triển sự nghiệp thể dục, thể thao được chú trọng, góp phần tăng cường sức khỏe, lối sống lành mạnh cho nhân dân. Nhà nước tăng cường nguồn lực, đầu tư cơ sở vật chất, tạo điều kiện để phát triển thể dục, thể thao quần chúng, giáo dục thể chất và thể thao trường học, thể thao chuyên nghiệp, đội ngũ VĐV, HLV thể thao thành tích cao đạt nhiều tiến bộ vượt bậc, tăng vị trí xếp hạng trong khu vực, châu lục và quốc tế"; đồng thời đặt ra nhiệm vụ: "Nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng vận động viên, huấn luyện viên, cán bộ thể dục, thể thao đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới..." (Kết luận số 70-KL/TW ngày 31.1.2024 của Bộ Chính trị).

Đối với công tác tuyển chọn, đào tạo VĐV thể thao, bên cạnh nhiều kết quả tích cực, Báo cáo cũng đã chỉ ra những tồn tại và hạn chế. Đó là, đầu tư cho công tác đào tạo tài năng thể thao tuy có tăng hằng năm, song còn thấp so với nhu cầu; chưa đảm bảo nguồn lực đầu tư đúng mức theo tinh thần Nghị quyết 08-NQ/TW, dẫn đến sự hẫng hụt lực lượng VĐV kế cận trong các đội tuyển Quốc gia. Hệ thống các giải thi đấu thể thao trẻ trên phạm vi cả nước còn hạn chế cả về số lượng và chất lượng. Tổ chức và hoạt động của một số Liên đoàn, Hiệp hội thể thao Quốc gia chưa thích nghi được với xu thế quốc tế, thiếu tính chủ động vì chưa có khả năng tự chủ về tài chính, do đó sự đóng góp vào công tác tuyển chọn, đào tạo tài năng thể thao chưa tương xứng với kỳ vọng. Chưa thu hút và phát huy được tiềm năng to lớn của các nguồn lực xã hội tham gia công tác phát hiện năng khiếu, tuyển chọn đào tạo và bồi dưỡng tài năng thể thao trẻ.

Một trong những nhiệm vụ và giải pháp trong thời gian tới là trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, ban hành Chiến lược phát triển thể dục thể thao Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, theo đó xác định tập trung đầu tư cho các môn, nội dung trọng điểm tham dự các kỳ ASIAD (ASIAD 20 năm 2026 tại Nhật, ASIAD 21 năm 2030 tại Qatar, ASIAD 22 năm 2034 tại Ả Rập Xê Út) và Olympic (Olympic năm 2024 tại Pháp, Olympic năm 2028 tại Mỹ, Olympic năm 2032 tại Úc) và các kỳ SEA Games. Ngoài ra, nghiên cứu xây dựng Đề án phát triển các môn thể thao trọng điểm trong giai đoạn đến năm 2030 và định hướng đến năm 2045 để

đột phá



Đồng bào dân tộc Cơ Tu giới thiệu nghề đan lát tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam Ảnh: BẢO LÂM

trình Thủ tướng Chính phủ, trong đó xác định mục tiêu, lộ trình, đối tượng, phương thức và giải pháp đầu tư cho từng nhóm môn và nội dung thể thao trọng điểm, ứng với từng kỳ Olympic và ASIAD. Đồng thời xác định địa bàn đào tạo để có hướng phân cấp, cộng đồng trách nhiệm giữa các cơ quan liên quan trong công tác đào tạo lực lượng VĐV trọng điểm.

Về vấn đề chế độ chính sách đối với VĐV thể thao, Báo cáo, với những kết quả đạt được thì so với nhiều nước trên thế giới, các chính sách đãi ngộ đối với VĐV thể thao ở nước ta còn hạn chế. Chế độ tiền lương đối với VĐV các đội tuyển trẻ, đội tuyển quốc gia theo Nghị định số 152/2018/NĐ-CP còn thấp. Tiền lương đối với VĐV thể thao thấp dẫn tới khó khăn trong thực hiện chính sách đãi ngộ, thu hút nhân tài trong lĩnh vực thể thao. Chế độ dinh dưỡng đối với VĐV thể thao còn thấp, khó đáp ứng đối với một số môn thể thao có cường độ tập luyện ở mức độ cao. Một số địa phương tuy đã áp dụng chế độ đặc thù đối với VĐV tài năng như hỗ trợ tiền lương đối với VĐV đạt thành tích cao tại các kỳ Đại hội thể thao quốc tế hoặc trong chu kỳ tập luyện để chuẩn bị tham dự Đại hội Thể thao quốc tế, nhưng đa số các địa phương chưa thể ban hành cơ chế đặc thù do nguồn lực đầu tư cho thể thao còn hạn chế.

Với vấn đề việc làm cho vận động viên sau thời kỳ thi đấu đỉnh cao, Bộ VHTTDL đã tham mưu đề xuất Chính phủ ban hành một số Nghị định quan trọng. Trong thời gian tới tiếp tục tập trung rà soát, nghiên cứu và phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương trong việc quan tâm hỗ trợ đào tạo nghề cho VĐV để sau thời kỳ thi đấu đỉnh cao sẽ đáp ứng đủ điều kiện tuyển chọn vào vị trí việc làm phù hợp. Bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng quản lý, điều hành, tổ chức các hoạt động thể thao chuyên nghiệp cho các VĐV để đáp ứng yêu cầu về năng lực, chuyên môn làm việc trong các tổ chức xã hội nghề nghiệp về thể thao, các tổ chức thể thao ngoài công lập.

Đề nghị sớm phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa

Về việc triển khai các nhiệm vụ, giải pháp kích cầu, phục hồi du lịch năm 2024 và những năm tiếp theo; giải pháp phát triển sản phẩm du lịch đêm, Báo cáo cho biết: Sau tác động nặng nề của đại dịch Covid-19, thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước, Quốc hội về tập trung phục hồi phát triển kinh tế, xã hội nói chung, phục hồi và thúc đẩy phát triển du lịch nói riêng, Bộ VHTTDL đã chủ động, phối hợp chặt chẽ với các Bộ, ngành, địa phương, cộng đồng doanh nghiệp triển khai các giải pháp đồng bộ nhằm kích cầu du lịch nội địa, thu hút khách du lịch quốc tế đến Việt Nam.

Quá trình phục hồi, thúc đẩy phát triển du lịch được Bộ VHTTDL, các Bộ, ngành, địa phương triển khai nghiêm túc, tích cực, trên cơ sở bám sát Nghị quyết số 08-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, Luật Du lịch 2017, các Nghị quyết của Chính phủ và chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ về phát triển du lịch với phương châm "Sản phẩm đặc sắc - Dịch vụ chuyên nghiệp - Thủ tục thuận tiện và đơn giản - Giá cả cạnh tranh - Môi trường vệ sinh sạch và đẹp - Điểm đến an toàn, văn minh, thân thiện"...

Với sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của Đảng, Nhà nước, Quốc hội, Chính phủ, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự chung tay của cộng đồng doanh nghiệp và sự ủng hộ của nhân dân, công tác phục hồi, thúc đẩy phát triển du lịch sau đại dịch Covid-19 đã đạt kết quả tích cực, đóng góp quan trọng vào sự tăng trưởng kinh tế của đất nước. Năm 2023, tổng số khách du lịch quốc tế đạt 12,5 triệu lượt khách, vượt mục tiêu đề ra (8 triệu lượt), đạt mục tiêu đã điều chỉnh; tổng số khách du lịch nội địa ước đạt 108 triệu lượt khách, vượt 5,8% so với kế hoạch năm. Tổng thu từ du lịch ước đạt 672 nghìn tỉ đồng, vượt 3,38% so với kế hoạch năm 2023. Tính đến hết tháng 4.2024, tổng lượng khách quốc tế đạt 6,2 triệu lượt (tăng 68,3% so với cùng kỳ năm 2023), tổng lượng khách du lịch nội địa đạt 40,5 triệu lượt, tổng thu từ khách du lịch đạt 273 nghìn tỉ đồng. Toàn ngành tiếp tục nỗ lực phấn đấu, hoàn thành mục tiêu năm 2024 đón 17 - 18 triệu lượt khách quốc tế; phục vụ 110 triệu lượt khách nội địa (trong đó có khoảng 72,5 triệu lượt khách có lưu trú); tổng thu từ khách du lịch đạt khoảng 840 nghìn tỉ đồng.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, Báo cáo cũng thẳng thắn nhìn nhận rằng, ngành Du lịch đang còn phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức: Một số thị trường khách du lịch quốc tế trọng điểm của Việt Nam vẫn chưa phục hồi được như trước dịch (Nga, Nhật, Tây Âu) do tình hình kinh tế, chính trị thế giới có nhiều biến động. Nguồn nhân lực du lịch vẫn chưa đáp ứng nhu cầu thực tiễn, cơ cấu nguồn nhân lực về chất lượng và số lượng vẫn chưa phục hồi hoàn toàn sau dịch Covid-19, vẫn còn tình trạng thiếu hướng dẫn viên đối với các thị trường trọng điểm, các thị trường mới nổi như Ấn Độ. Sản phẩm du lịch tuy được cải thiện nhưng còn thiếu những sản phẩm mới, đặc sắc nổi bật, thiếu các khu phức hợp vui chơi giải trí - nghỉ dưỡng - mua sắm - ẩm thực hiện đại, quy mô quốc tế. Sản phẩm du lịch đường biển, đường sông còn thiếu cảng khách chuyên biệt, bến thủy, môi trường kênh rạch chưa đảm bảo, ảnh hưởng đến việc phát triển tuyến du lịch đường biển, đường thủy nội đô...

Quan điểm phát triển trong thời gian tới được Báo cáo nhấn mạnh: Chú trọng chất lượng tăng trưởng và tính chuyên nghiệp của ngành du lịch; sự liên kết vùng, giữa các địa phương trong phát triển du lịch; sự liên kết giữa phát triển du lịch với các ngành khác trong chuỗi giá trị; gắn với phát triển xanh, bền vững gắn theo phương châm "lấy trải nghiệm của khách du lịch làm trung tâm"... Đối với phát triển sản phẩm du lịch đêm, trong thời gian tới, Bộ VHTTDL sẽ phối hợp với các tỉnh, thành phố thực hiện thí điểm mô hình sản phẩm du lịch đêm tại 12 địa phương là địa bàn trọng điểm phát triển du lịch, theo đó tập trung triển khai một số nội dung trọng tâm: Xây dựng Quy hoạch phát triển sản phẩm du lịch đêm; Nghiên cứu, ban hành cơ chế, chính sách phát triển sản phẩm du lịch đêm; Tổ chức triển khai và quản lý các hoạt động du lịch đêm; Thu hút nguồn lực đầu tư; Định hướng thị trường và tổ chức xúc tiến quảng bá; Ứng dụng công nghệ thông tin...

Với nhóm vấn đề ***về chính sách đặc thù, thu hút đầu tư cho hoạt động VHTTDL vùng đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) và miền núi,*** Báo cáo cho biết, nhằm bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa của các dân tộc thiểu số, đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa của nhân dân, gắn với xây dựng đời sống văn hóa cơ sở, trong thời gian qua, Bộ VHTTDL đã ban hành theo thẩm quyền nhiều các đề án, chương trình quan trọng, và đã, đang mang lại hiệu quả tích cực. Về việc thu hút đầu tư cho hoạt động VHTTDL vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, Bộ VHTTDL nhấn mạnh hiện còn gặp một số khó khăn nhất định. Lĩnh vực VHTTDL không thuộc nhóm ngành nghề ưu đãi đầu tư theo quy định của Luật Đầu tư, không thuộc nhóm lĩnh vực được áp dụng đầu tư theo phương thức PPP theo quy định của Luật PPP. Vừa qua, Quốc hội đã thông qua một số Nghị quyết về cơ chế chính sách đặc thù cho các địa phương, trong đó cho thí điểm thực hiện hình thức đầu tư PPP đối với lĩnh vực văn hóa (tại TP.HCM, Nghệ An).

Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp quy định các khoản chi được trừ khi xác định thu nhập chịu thuế là các khoản tài trợ cho giáo dục, y tế, nghiên cứu khoa học, khắc phục hậu quả thiên tai..., không có lĩnh vực văn hóa. Hiện tại, dự thảo Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp (sửa đổi) do Bộ Tài chính chủ trì soạn thảo đã đề cập nội dung này. Luật Quản lý, sử dụng tài sản công hiện chưa có quy định chi tiết về tài sản kết cấu hạ tầng văn hóa, hạ tầng thể thao. Việc tổ chức các hoạt động VHTTDL vùng đồng bào DTTS và miền núi chưa được thường xuyên, hiệu quả do thiếu thiết chế văn hóa, thể thao tại cơ sở; thiếu đội ngũ cán bộ, cộng tác viên, hướng dẫn viên thể dục thể thao cơ sở nên chưa đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh phong trào tập luyện các môn thể thao dân tộc...

Trong thời gian tới, Bộ VHTTDL đề nghị Quốc hội xem xét, cho ý kiến và phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035. Đề nghị các Bộ, ngành tiếp tục quan tâm tới lĩnh vực văn hóa trong quá trình rà soát, nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện các chính sách ưu đãi đầu tư, chính sách về thuế, tín dụng, đất đai, cơ chế tài chính, cơ chế khuyến khích sáng tạo trong các luật chuyên ngành để tạo điều kiện huy động tối đa các nguồn lực cho phát triển văn hóa. Đề xuất xây dựng chính sách pháp luật về quản lý, sử dụng tài sản công đối với tài sản kết cấu hạ tầng văn hóa, thể thao mang tính đặc thù; sửa đổi, bổ sung pháp luật về tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập, hoàn thiện quy định về dịch vụ sự nghiệp công sử dụng ngân sách nhà nước bảo đảm đồng bộ, phù hợp với thực tiễn...■

Cùng viết tiếp câu chuyện du lịch nông nghiệp, nông thôn

● THÚY HÀ

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan đã đồng chủ trì Tọa đàm Phát huy giá trị tích hợp du lịch nông nghiệp với chủ đề "Hai là một, một của hai" và ký kết Chương trình Phối hợp trong phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn hiệu quả và bền vững giai đoạn 2024-2030 vào ngày 1.6, tại Hà Nội.



Toàn cảnh buổi Tọa đàm

Cùng dự có Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong, lãnh đạo các đơn vị thuộc Bộ VHTTDL, Bộ NN&PTNT.

Cùng tháo gỡ vướng mắc

Triển khai Chương trình phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, đã có 584 mô hình du lịch nông nghiệp, nông thôn đang hoạt động và nằm trong kế hoạch hỗ trợ của các địa phương. Bộ NN&PTNT đã phê duyệt danh mục 20 mô hình thí điểm về du lịch nông nghiệp, nông thôn để triển khai đến năm 2025. Có 58/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương ban hành kế hoạch triển khai phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới theo Quyết định 922/QĐ-TTg của Thủ tướng.

Theo Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, trên cơ sở báo cáo của 63 Sở quản lý nhà nước về du lịch các tỉnh, thành phố, cả nước hiện có 488/1.731 khu, điểm du lịch đã được công nhận theo quy định của Luật Du lịch 2017, trong đó có 382 điểm du lịch (khoảng 80%) nằm trên địa bàn nông thôn... Hoạt động tuyên truyền xúc tiến quảng bá, xây dựng thương hiệu điểm đến, thương hiệu du lịch gắn với đặc trưng nông nghiệp nông thôn đã được nhiều địa phương đầu tư khai thác, tạo nên sức hấp dẫn và thu hút khách về với khu vực nông thôn. Một số bản, làng khai thác du lịch được đánh giá công nhận theo tiêu chí OCOP, tiêu chuẩn ASEAN, Làng du lịch tốt nhất thế giới của Tổ chức du lịch Liên Hợp Quốc…

Còn Văn phòng Điều phối nông thôn mới Trung ương cho biết, phát triển du lịch nông thôn là một trong những giải pháp, nhiệm vụ trọng tâm của Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, trên cơ sở thay đổi tư duy từ sản xuất nông nghiệp sang phát triển kinh tế nông thôn, góp phần hỗ trợ các địa phương thực hiện hiệu quả, bền vững các tiêu chí nông thôn mới.

Tuy nhiên, việc phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn trên cả nước còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc. Trong đó, chất lượng dịch vụ du lịch nông thôn còn hạn chế, nhiều địa phương mới dừng lại ở việc cung ứng các dịch vụ trải nghiệm, tham quan trong ngày, dịch vụ đơn giản. Chưa có nhiều sản phẩm có tính chất liên kết chuỗi giá trị nông nghiệp - du lịch có giá trị gia tăng cao, có tính đặc trưng cao để có thể xây dựng thương hiệu quảng bá cho du lịch nông nghiệp Việt Nam, thiếu các sản phẩm nghỉ dưỡng nông thôn, chăm sóc sức khỏe, trải nghiệm chất lượng cao…

Nhiều địa phương vướng mắc liên quan đến vấn đề sử dụng đất để phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn. Nhiều khu vực sản xuất nông nghiệp, điểm tài nguyên có điều kiện phát triển du lịch nhưng hiện nay chưa có quy định để các khu vực đó có thể kết hợp đồng thời vừa sản xuất nông nghiệp vừa phục vụ khách du lịch ở mức độ chuyên nghiệp, có thể xây dựng nhà đón tiếp, nhà trưng bày, khu vệ sinh, đáp ứng các dịch vụ có chất lượng ăn uống, mua sắm, lưu trú, hoạt động trải nghiệm...

Nhiều làng, bản, thôn, xóm đã khai thác phát triển du lịch, đặc biệt là du lịch cộng đồng, tuy nhiên quy hoạch xây dựng, quản lý xây dựng tổng thể cảnh quan các làng, bản, điểm du lịch nông thôn còn lộn xộn, chưa đồng bộ, thiếu dấu ấn đặc trưng mang bản sắc văn hóa, giá trị bản địa. Việc khai thác các nguồn lực từ chương trình xây dựng nông thôn mới cho đầu tư hạ tầng, tăng khả năng tiếp cận, nâng cao chất lượng điểm đến du lịch nông thôn còn hạn chế.

Đại diện Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đề nghị các Bộ xem xét, tháo gỡ khó khăn đối với mô hình phát triển du lịch nông nghiệp trên đất nông nghiệp, mô hình kinh tế trang trại kết hợp khai thác du lịch. Nghiên cứu, phối hợp đề xuất với Chính phủ cho phép thực hiện chính sách ưu đãi đối với các dự án được xác định phát triển theo mô hình liên kết chuỗi du lịch và nông nghiệp, đảm bảo hai yếu tố sản xuất nông nghiệp và phát triển dịch vụ du lịch đặc biệt là các trang trại.



Tại Tọa đàm, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan đã ký kết Chương trình Phối hợp trong phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn hiệu quả và bền vững giai đoạn 2024-2030.

Phối hợp hướng dẫn các địa phương triển khai đưa nội dung phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn vào quá trình triển khai thực hiện quy hoạch kinh tế - xã hội các tỉnh. Quy hoạch nông thôn phù hợp với xây dựng nông thôn mới, đảm bảo tính đồng bộ với phát triển kinh tế xã hội, quy hoạch sử dụng đất, sử dụng hiệu quả tài nguyên và bảo vệ môi trường cũng như sử dụng tốt các nguồn lực từ xây dựng nông thôn mới. Phối hợp triển khai chương trình hỗ trợ sản phẩm du lịch nông nghiệp, nông thôn tiêu biểu, có thương hiệu. Định hướng phát triển mô hình du lịch nông nghiệp đem lại hiệu quả kinh tế cao đồng thời cho ngành nông nghiệp và du lịch, góp phần phát triển nông thôn bền vững theo hướng bao trùm và đa giá trị.

Đại diện Văn phòng Điều phối nông thôn mới Trung ương đưa ra 5 giải pháp để phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn trong xây dựng nông thôn mới là: Tuyên truyền nâng cao năng lực; hoàn thiện chính sách, văn bản; đào tạo tập huấn nghiệp vụ; xây dựng điểm đến, sản phẩm du lịch; quảng bá, xúc tiến thương mại. Đồng thời, kiến nghị lãnh đạo Bộ NN&PTNT về chủ trương cho phép Văn phòng Điều phối nông thôn mới Trung ương và Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam phối hợp tổ chức: Cuộc thi Giải thưởng du lịch nông nghiệp, nông thôn Việt Nam; Thi sáng tác ý tưởng về du lịch nông thôn; Diễn đàn kết nối, xúc tiến du lịch nông nghiệp, nông thôn năm 2024.

Tại buổi Tọa đàm, lãnh đạo các đơn vị thuộc hai Bộ đã trao đổi, chia sẻ về những kết quả đạt được và cả những khó khăn trong quá trình thực hiện phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới; bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch… Các đại biểu đã đề xuất những giải pháp để phát triển trong thời gian tới, nhấn mạnh yếu tố kết nối văn hóa trong phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn. Làm rõ vai trò của nông nghiệp, nông thôn trong phát triển du lịch.

Mở ra trang mới cho du lịch nông nghiệp, nông thôn

Phát biểu tại Tọa đàm, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, du lịch và nông nghiệp luôn gắn kết với nhau. Du lịch nông nghiệp, nông thôn có rất nhiều dư địa phát triển. Và nếu hai ngành cùng nhau tạo lập, khai thác có hiệu quả sẽ có nhiều sản phẩm du lịch hấp dẫn để thu hút khách. Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, thời gian tới, với việc "bắt tay" của hai Bộ, cần làm rõ hơn vai trò kiến tạo, "bà đỡ" để phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn. Xác định được vai trò chủ thể, trách nhiệm của các bên và của cộng đồng. Kêu gọi sự tham gia của xã hội, các công ty lữ hành đồng hành cùng người dân trong phát triển du lịch.

Với những định hướng quan trọng, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho rằng, hai Bộ sẽ phối hợp chặt chẽ, tập trung tháo gỡ những khó khăn liên quan tới vấn đề đất đai trong phát triển du lịch. Tập trung ưu tiên nhận diện nét đặc sắc về văn hóa, con người từng vùng miền. Nhận diện chính thức về bộ sản phẩm du lịch nông nghiệp, nông thôn vì nếu không minh định được việc này, sẽ khó có thể có tính cạnh tranh. Bên cạnh đó, đào tạo bồi dưỡng nguồn nhân lực cho cả hai bên để có thể phát triển du lịch nông nghiệp, nông thôn bài bản, chuyên nghiệp.

Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan cho rằng, cần mở rộng không gian bản đồ du lịch quốc gia, định vị thêm các điểm đến nông thôn chứ không chỉ dừng lại ở những địa danh nổi tiếng như: Hạ Long, Đà Nẵng, Huế, Phú Quốc… Bộ trưởng Lê Minh Hoan cũng mong muốn, nhiều nơi khác trên đất nước Việt Nam sẽ hình thành những miền quê hạnh phúc. Người nông dân ở đó coi nông nghiệp là sinh mạng, nông thôn là tương lai của mình. Bộ VHTTDL và Bộ NN&PTNT sẽ cùng nhau viết tiếp câu chuyện du lịch nông nghiệp, cùng mở ra chương mới cho Du lịch và Nông nghiệp Việt Nam thời gian tới. ■

Lấy "đặc sản" của đồng bào làm sản phẩm du lịch

● Bài, ảnh: PHAN HIẾU

Cùng với việc đẩy mạnh hỗ trợ phát triển kinh tế cho người dân, trong những năm qua Bình Định cũng rất chú trọng đến việc phát huy bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số (DTTS) gắn với phát triển du lịch để tạo sinh kế cho người dân.

Còn đó nhiều tiềm năng phát triển

Bình Định hiện có 39 DTTS cư trú, nhưng chiếm số lượng nhiều hơn cả là dân tộc Ba Na, H'rê, Chăm H'roi sống ở các huyện miền núi Vĩnh Thạnh, Vân Canh, An Lão, Hoài Ân… Mặc dù chỉ chiếm hơn 2,5% dân số của tỉnh, nhưng các huyện miền núi tỉnh Bình Định có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch.

Trong đó, xã Vĩnh Sơn, huyện Vĩnh Thạnh được đánh giá "viên ngọc quý" hàng đầu để khai thác du lịch. Nơi đây ở độ cao khoảng 1.000m so với mực nước biển, có khí hậu mát mẻ, cảnh quan thiên nhiên đẹp, với những cánh rừng hùng vĩ, sông, suối, thác còn nguyên sơ, chứa đựng những điều kỳ bí như thành đá Tà Kơn, thác Hang Dơi, vườn cam Nguyễn Huệ - căn cứ địa của nghĩa quân Tây Sơn… Đồng bào Ba Na huyện Vĩnh Thạnh còn gìn giữ được nhiều nét đẹp văn hóa truyền thống như: Lễ hội mừng lúa mới, các trò chơi, các điệu dân vũ, các bài cúng, truyền thuyết, kiến trúc nhà sàn, nghề đan lát, dệt thổ cẩm, những làn điệu hát ru, những nhạc cụ dân tộc độc đáo như cồng chiêng, đàn T'rưng…

Ông Huỳnh Đức Bảo, Phó Chủ tịch UBND huyện Vĩnh Thạnh cho biết: Nhằm thực hiện Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", huyện đã và đang phối hợp với Sở VHTT Bình Định tổ chức tái hiện để bảo tồn Lễ mừng cốm mới, nghề dệt thổ cẩm của cộng đồng người Ba Na. Ngoài ra, huyện đã mở các lớp tập huấn truyền nghề dạy chỉnh sửa cồng chiêng, biểu diễn cồng chiêng, múa xoang, đàn T'rưng… và đang lên kế hoạch làm phim tài liệu về trường ca Hơ mon. Đây là những động thái tích cực để có thể hướng đến việc bảo tồn, cũng như phát huy giá trị văn hóa của bà con DTTS nơi đây.

Bảo tồn gắn với phát triển du lịch

Đề cập đến những giá trị văn hóa của đồng bào DTTS gắn với phát triển du lịch, ông Sô Lan Tài, Trưởng phòng Dân tộc huyện Vân Canh cho rằng, ngoài việc khôi phục các làng nghề truyền thống của đồng bào, việc khai thác giá trị truyền thống âm nhạc đặc trưng cũng như các lễ hội của cộng đồng DTTS ở địa phương để phát triển du lịch cũng được quan tâm.

Cũng theo ông Sô Lan Tài, không chỉ có cồng chiêng, trống K'toang cũng là một "đặc sản" của Bình Định, cần khai thác để đưa vào các lễ hội nhằm trình diễn để thu hút khách du lịch. "Vấn đề truyền dạy nghề thổ cẩm, biểu diễn cồng chiêng và trống K'toang đang được đẩy mạnh thực hiện, nhất là đối với các bạn trẻ. Đây là thế hệ vừa có thể gìn giữ, vừa phát huy được xa hơn" ông Sô Lan Tài chia sẻ thêm.

Bà Huỳnh Thị Anh Thảo, Phó Giám đốc Sở VHTT Bình Định cho hay, nhằm đẩy mạnh thực hiện Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", hiện nay Sở đang nghiên cứu xây dựng các đề án phát triển du lịch cộng đồng, trong đó hướng đến khai thác tài nguyên du lịch hiện có của các huyện miền núi như An Lão, Vĩnh Thạnh, Vân Canh.

Trong khi đó, ông Trần Văn Thanh, Giám đốc Sở Du lịch Bình Định cho biết: "Trong thời gian qua, Sở đã phối hợp với các huyện trung du và miền núi tìm cách đánh thức các tiềm năng sẵn có này. Sở đã phối hợp cùng địa phương thực hiện tuyên truyền lễ hội truyền thống tiêu biểu của đồng bào Ba Na để khai thác, xây dựng thành sản phẩm phục vụ phát triển du lịch; hỗ trợ đầu tư xây dựng các điểm đến du lịch tiêu biểu, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ du lịch gắn với việc khai thác các giá trị văn hóa truyền thống tại các điểm đến du lịch tiêu biểu vùng DTTS và miền núi".

Cụ thể, Sở Du lịch đang trình UBND tỉnh phê duyệt dự án định hướng phát triển Làng Hà Ri (xã Vĩnh Hiệp) thành điểm du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng; các sản phẩm: Tham quan cảnh quan đồi, đồng ruộng, tham quan hoa Trang rừng - Suối Tà Má, khám phá văn hóa đặc trưng của đồng bào Ba Na tại địa phương...

Cũng theo ông Trần Văn Thanh, để phát huy công tác bảo tồn, phát triển bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các DTTS gắn với phát triển du lịch cộng đồng thì các địa phương cần tăng cường công tác bảo vệ rừng, môi trường cảnh quan, sinh thái, bảo tồn bản sắc văn hóa của từng địa phương, tạo sự độc đáo, nét riêng. Bên cạnh đó, cần xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù như du lịch cảnh quan suối thác, khám phá rừng tự nhiên… Để làm được như vậy, cần phải quy hoạch, đầu tư cho hệ thống giao thông thuận lợi và có chính sách khuyến khích phát triển nguồn nhân lực du lịch ở miền núi. ■



Bình Định đang xây dựng, hướng đến các làng nghề truyền thống của đồng bào DTTS thành những địa điểm du lịch cộng đồng

LẠNG SƠN:

Ra mắt CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng

Trung tâm Văn hóa nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn vừa phối hợp với UBND huyện Văn Quan tổ chức ra mắt CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng tại xã Yên Phúc nhằm góp phần tích cực khôi phục, bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch trên địa bàn.

CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng tại xã Yên Phúc với 56 thành viên là các nghệ nhân dân gian, hạt nhân văn nghệ, người có năng khiếu, đam mê yêu thích nghệ thuật hát Then, đàn Tính, dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống dân tộc Tày, Nùng đang sinh sống tại địa phương.



CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng tại xã Yên Phúc góp phần bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch trên địa bàn huyện Văn Quan

CLB được thành lập theo kế hoạch của Sở VHTTDL Lạng Sơn nhằm triển khai có hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn.

Quá trình triển khai thực hiện, Trung tâm Văn hóa nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn đã tiến hành khảo sát, điều tra, thu thập thông tin, họp với lãnh đạo xóm và đại diện các hộ gia đình để thống nhất xây dựng CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng tại xã Yên Phúc. Theo đó, từ ngày 26.4 - 16.5, Trung tâm Văn hóa nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn phối hợp với các nghệ nhân, người am hiểu di sản văn hóa tổ chức truyền dạy các loại hình văn hóa dân gian mang đậm văn hóa đặc sắc của người Tày, Nùng. Các hội viên được trang bị các kỹ năng, cách thức tổ chức sinh hoạt, phương thức hoạt động của CLB, tổ chức biểu diễn văn nghệ dân gian như nghệ thuật trình diễn hát Then, đàn Tính, Sli, Lượn, Quan làng...

Để duy trì hoạt động của CLB sinh hoạt văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng, Trung tâm Văn hóa nghệ thuật tỉnh Lạng Sơn đã trao tặng, hỗ trợ cho CLB các loại trang phục dân tộc, phụ kiện, đạo cụ với kinh phí 75 triệu đồng để phục vụ cho quá trình học tập và truyền dạy văn hóa dân gian dân tộc Tày, Nùng. Tạo điều kiện để CLB phát triển kỹ năng và nâng cao trình độ về nghệ thuật dân gian truyền thống cho hội viên, phát hiện, bồi dưỡng kịp thời những cá nhân có năng khiếu trình diễn các loại hình diễn xướng văn hóa dân gian tại cộng đồng.

HOÀNG MINH

GIAN NAN PHÁT HUY GIÁ TRỊ BẢO VẬT QUỐC GIA

Bài cuối:

Cần có chế tài bảo vệ báu vật

●THU TRANG - LÂM SƠN

Một nghịch lý ngay trong công tác bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia, đó là dường như có sự mâu thuẫn giữa những công phu khi xem xét công nhận danh hiệu và còn "lạnh nhạt" khi bảo vệ, tôn vinh, lan tỏa giá trị danh hiệu được công nhận.

Ghi nhận sự cần thiết của vấn đề mà *Văn Hóa* đặt ra trong loạt bài này, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản Văn hóa quốc gia, PGS.TS Đặng Văn Bài cho rằng, đã đến lúc không thể tiếp tục ngồi chờ… "sung rụng", nhất thiết phải có những chế tài đủ mạnh để bảo vệ, bảo quản và phát huy, để những báu vật quốc gia không còn ngậm ngùi vì nhận thức chưa đúng mức.

Nhận thức chưa đến nơi, đến chốn

Nhìn lại dọc hành trình nhóm phóng viên *Văn Hóa* đã đi thực tế, tìm hiểu thực trạng bảo vệ, bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia tại một số tỉnh, thành, vấn đề nan giải mà nhiều bảo tàng địa phương gọi tên chính là kinh phí. Nơi chỉ vài chục triệu đồng cho một năm, nơi có đầu tư nhưng nhỏ giọt, cầm chừng trong việc bảo quản hiện vật. Có lẽ lãnh đạo nhiều địa phương cho rằng, bảo vật quốc gia đã được công nhận thì chẳng thất thoát đi đâu, và vì thế, quan tâm bảo quản, phát huy giá trị khi nào cũng không là điều quan trọng.

Liệt kê hàng loạt bất cập khiến công tác phát huy giá trị bảo vật gặp nhiều lúng túng: Kinh phí eo hẹp, cán bộ chuyên môn thiếu và yếu, cơ sở vật chất nghèo nàn, nhà bảo tàng phần lớn chưa thành hình hài trọn vẹn…, PGS.TS Đặng Văn Bài bức xúc, "không thể lấy đó là lý do biện minh!". Ông nói, cho đến nay, sau 12 đợt xét công nhận, cả nước có 294 hiện vật, nhóm hiện vật được công nhận là bảo vật quốc gia. "Chúng ta vẫn quán triệt quan điểm: "Văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội". Vậy lẽ nào cả nước lại không đủ kinh phí để bảo quản, phát huy 294 bảo vật hay sao? Nói rằng kinh phí eo hẹp, tôi nghĩ chỉ là một phần nguyên nhân, và cũng không đầy đủ. Gốc gác ở đây là nhận thức chưa đầy đủ và sâu sắc. Một nhà có báu vật mà lại nói rằng tôi không giữ được báu vật chỉ vì không có tiền, có nghe được không?", ông Bài thẳng thắn.

Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia dẫn một số ví dụ minh chứng giá trị của những bảo vật quốc gia, bên cạnh sự vô giá về mặt tinh thần thì nhìn từ góc độ kinh tế học di sản, mỗi bảo vật là một tài sản khổng lồ. "Trống đồng Ngọc Lũ bây giờ cả chục triệu đô cũng không mua nổi. Tượng đồng Bồ tát Tara ở Bảo tàng Điêu khắc Chăm Đà Nẵng, riêng đưa đi triển lãm nước ngoài, tiền bảo hiểm cũng đã lên tới 3 triệu đô… Các địa phương sở hữu bảo vật vì thế cần nhận thức lại. Bởi, họ đang may mắn sở hữu những tài sản vô cùng quý giá, cần được trân trọng và phát huy". Ông Bài cũng thẳng thắn, nói như vậy để thấy rằng, bảo vật quốc gia dẫu là vô giá nhưng nhận thức và sự quan tâm ở nhiều địa phương vẫn chưa đến nơi đến chốn. Nguyên nhân này khiến cho việc bảo quản, phát huy giá trị rất nhiều bảo vật cho đến nay vẫn giẫm chân tại chỗ, giật gấu vá vai, có điều kiện hơn một chút thì vẫn phải trong cảnh "liệu cơm… gắp mắm".

Khẳng định nhận thức của cấp ủy, chính quyền ở không ít địa phương có bảo vật chưa thấu đáo, PGS.TS Đặng Văn Bài cũng không né tránh khi nói rằng, ở không ít nơi còn xuất hiện hội chứng… danh hiệu. Bảo vật quốc gia cũng không ngoại lệ. Tất nhiên, điều đầu tiên mà mỗi bảo vật quốc gia cần đáp ứng là những tiêu chí nguyên tắc để được công nhận danh hiệu. Nhưng bên cạnh đó, có tình trạng nhiều địa phương mong muốn và rất quyết liệt để có được những bảo vật quốc gia, họ gọi đó là niềm tự hào. Buồn thay, sau khi được công nhận thì bảo vật quốc gia lại chẳng được quan tâm, ưu tiên đặc biệt như cần phải thế. "Tự hào phải gắn liền với trách nhiệm. Tôi thấy vấn đề nhận thức vẫn là nguyên nhân cơ bản mà có lẽ cần xốc lại bằng cả một chiến dịch tuyên truyền, trong đó báo chí đóng vai trò chủ đạo. Các phương tiện thông tin đại chúng, các nền tảng trong thời đại công nghệ 4.0 cần được phát huy để lan tỏa, để bảo vệ các giá trị vô giá của từng bảo vật", ông Bài lưu ý.

Luật Di sản văn hóa ban hành đến nay đã hơn 20 năm và không lâu nữa, Luật sửa đổi sẽ được Quốc hội xem xét, thông qua. Cùng với đó là các Nghị định, thông tư, chỉ thị, văn bản chỉ đạo của Bộ VHTTDL liên tục được ban hành. Nhưng trên thực tế, cấp ủy, chính quyền ở nhiều địa phương trong vấn đề bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia vẫn còn chưa chú trọng. PGS. TS Đặng Văn Bài nêu rõ, cơ quan quản lý nhà nước ở Trung ương đã rất chủ động trong vấn đề này, nhưng dường như đến chính quyền địa phương lại chưa thấm, dẫn đến sự lãng quên. Nếu nhận thức chỉn chu, xác định đúng tầm vóc, giá trị thì bảo vật quốc gia chắc chắn sẽ không bị ứng xử như thế.

Kinh phí eo hẹp, có đúng không?

Nhìn vào hệ thống các bảo tàng tỉnh, thành, là những địa chỉ lưu giữ các bảo vật quốc gia thì cho đến nay, rất buồn là ít có địa chỉ được xây dựng đến nơi đến chốn. Đây cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến những gian nan trong bài toán phát huy giá trị bảo vật quốc gia.

PGS.TS Đặng Văn Bài tiếp mạch, rõ ràng trong bối cảnh hiện nay, đặc biệt ở nhiều địa phương thì bài toán kinh tế không còn là nguyên nhân then chốt. Trong số những địa chỉ cụ thể mà *Văn Hóa* đã đề cập trong loạt bài như Bảo tàng Lịch sử tỉnh Thừa Thiên Huế, Bảo tàng Hà Tĩnh, Bảo tàng Bắc Ninh…, tất cả đều có vấn đề về trụ sở. Bảo tàng Lịch sử Thừa Thiên Huế đáng ra có một lợi thế cần phát huy là vị trí trong lòng một di sản thế giới, một đô thị di sản, rất gần với địa chỉ hút khách là Bảo tàng Cổ vật cung đình Huế. Hơn 31 năm kể từ thời điểm quần thể di tích Cố đô Huế được UNESCO vinh danh là di sản thế giới, đáng buồn là một trụ sở xứng đáng dành cho Bảo tàng Lịch sử tỉnh cũng chưa được quan tâm. Điều đó đồng nghĩa với việc những hiện vật, bảo vật quốc gia mà bảo tàng đang sở hữu cũng đối diện nhiều thách thức. Bảo tàng Bắc Ninh dù nằm ở vị trí vô cùng đắc địa, cũng đã có "vỏ" được xây dựng 25 năm qua, thế nhưng cho đến nay vẫn chưa thể phát huy hiệu quả như mong


GIAN NAN PHÁT HUY GIÁ TRỊ BẢO VẬT QUỐC GIA:

Những điều trông thấy mà đau…

[8+9]

Sau 25 năm có nhà mới, Bảo đảm bảo (ảnh nhỏ từ trái qu


GIAN NAN PHÁT HUY GIÁ TRỊ BẢO VẬT QUỐC GIA

Bài 2:

Thực cảnh "gắp mắm, liệu cơm"

●Bài, ảnh: THU TRANG - LÂM SƠN

Phía sau mỗi báo vật quốc gia luôn là những câu chuyện về hành trình tìm kiếm, khai quật, bảo vệ, xây dựng hồ sơ… công phu, thậm chí rất gian nan. Nhưng cũng gian nan không kém còn là bài toán bảo quản, phát huy giá trị của những báo vật có một không hai.

Hộp đựng xá lị Thập Nhạn

Mặc dù được đầu tư lớn tỉ đồng nhưng Phòng trưng bày báo vật quốc gia tại Bảo tàng Nghệ An có ngày cơ phải xếp lại vì còn nhiều hạn chế

"Cần bổ chuyên môn của bảo tàng sẽ công hiệu, trong muôn bảo quản với phát huy giá trị báo vật quốc gia thì khó khăn lớn nhất chính là cơ sở vật chất, trang thiết bị. Thế nhưng, trụ sở hiện nay của Bảo tàng Thanh Hóa vẫn đang chỉ là nhà trạm, không phải đúng nghĩa của một bảo tàng, vật dụng để những công năng cần thiết. Hoàn cảnh đó khiến chúng tôi chỉ dừng lại ở mức ngăn ngừa, và chỉ có thể loay hoay tiếp cơm, gắp mắm…"

(Giám đốc Bảo tàng Thanh Hóa TRỊNH ĐÌNH DƯƠNG)

Bài 3:

Quy chuẩn nào cho chế độ "đặc biệt"?

●THU TRANG - LÂM SƠN

Điều băn khoăn nhiều nhất trong giới chuyên gia bảo tàng, di sản về chế độ bảo quản và phát huy đạc biệt đối với bảo vật quốc gia chính là việc đến nay chưa có một khung tiêu chí mang tính quy chuẩn, làm cơ sở triển khai tại các bảo tàng, di tích.

Không gian trưng bày cổ định bảo vật quốc gia tại Bảo tàng Lịch sử quốc gia

Bảo vật quốc gia bộ sưu tập vũ khí Giáng Võ Trường đang được trưng bày chuyên đề tại Bảo tàng Hà Nội

Nhà che bảo vật quốc gia bia điện Nam Giao trong không gian trưng bày ngoài trời tại Bảo tàng Lịch sử quốc gia

Bài 4:

Ưu tiên thì ít, ưu tư còn nhiều

●Bài, ảnh: THU TRANG - LÂM SƠN

Nhiều năm trở lại đây, Bộ VHTTDL liên tục có văn bản gửi các địa phương về tăng cường bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia, trong đó đã nhấn ří nhấn lại, cần ưu tiên kinh phí cải tạo, nâng cấp trang thiết bị chuyên dụng dành cho bảo quản và khu vực trưng bày bảo vật quốc gia tại bảo tàng.

Không biết đến bao giờ bị bảo vật quốc gia vùng thần công ở Bảo tàng Hà Tĩnh mới được "thảo nơ"

Bảo tàng Lịch sử tỉnh Thừa Thiên Huế đang chờ Sở, ngành chức năng phê duyệt phương án đóng gói và kinh phí di chuyển bảo vật quốc gia bộ thứ Vấn Trạch Hòa đến nơi "ở tạm"

Ảnh: SƠN THÚY

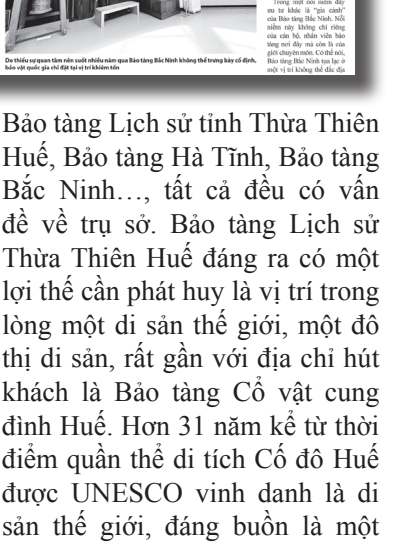
Trưng bày bằng cách… "mở kho"

Tâm sự với chúng tôi, nhiều Giám đốc Bảo tàng tỉnh phản ánh, dù là bảo vật quốc gia mang trong mình biết bao giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học, kỹ thuật của cha ông, là những hiện vật đặc biệt trong kho tàng di sản văn hóa Việt Nam, cần phải được bảo quản nghiêm ngặt, trong bảy trong, trong, với thiết bị chuyên dụng để đáp ứng nhu cầu tham quan của công chúng, nhưng vì "lực bất tòng tâm" nên việc thực hiện theo yêu cầu của Bộ VHTTDL công chí chúng mực. Nói cách khác, vì kinh phí hằng năm cấp cho bảo tàng tỉnh phục vụ cho công tác bảo vệ, bảo quản hiện vật, bảo vật quốc gia rất khiêm tốn, bởi vậy việc bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia khó khăn đủ đường.

Ông Giám đốc Bảo tàng Hà Tĩnh Dậu Khoa Toàn vô tư chia sẻ khi nói về việc mở kho bảo quản hiện vật, bao gồm bảo vật quốc gia trong kho hay vấn đề "mở cửa kho đón" hàng xóm là Thư viện tỉnh. Tổng nêm, bảo tàng đã cũng sưu tầm được nhiều hiện vật có giá trị, và muốn đưa đến kịnh phí bảo quản hiện vật, bảo vật quốc gia trong kho hay trưng bày thường xuyên, đòn vị cũng đã làm nhiều cách. Nhưng khi Bảo tàng làm việc với các Sở, ngành chức năng của tỉnh về nguồn kinh phí bảo quản hiện vật, bảo vật quốc gia, "họ bảo chúng tôi là, các anh cần có văn đầu để xây dựng định mức báo quản như thế. Có tiền ra cho cơ pháp lý, văn bản hướng dẫn, chúng tôi sẽ xem xét, cân không thì… cầm đồ ra vê". Cũng liên quan đến việc báo quản, phát huy giá trị báo vật quốc gia, ông Toàn đề xuất rằng, "cấp trên yêu cầu việc báo quản báo vật quốc gia phải được đặt trong chế độ đặc biệt. Chúng tôi rất thấu hiểu "đặt trong chế độ báo quản đặc biệt" là gì, dựng để điều giải cụ thể, chi tiết trên văn bản, giấy tờ trong đề án cũng không hề đơn giản chút nào".

Cũng chia cảnh "nuy dày mai đói", giữa là chơi có một công trình bảo tàng đăng nghìn với dây đi cũng riêng đang với Bảo tàng Lịch sử tỉnh Thừa Thiên Huế cũng đang gặp muôn vàn khó khăn trong công tác bảo vệ, bảo quản, chỉ chưa nói đến phải giải cứu thêm, chỉ tiết trên văn bản, giấy tờ trong đề án cũng không hề đơn giản chút nào".

Hiện bảo tàng này đang lưu giữ, bảo vệ, bảo quản hai bảo vật quốc gia: Bộ chóp thờ Chăm Pa Linh Thái (niên đại thế kỷ VII-VIII) và bộ thờ Vấn Trạch Hòa (niên đại cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX). Ông Nguyễn Đức Lộc, Giám đốc Bảo tàng Lịch sử tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết, năm 2024 này, toàn bộ hiện vật của bảo tàng sẽ được chuyển đến một nơi mới để ở… tạm. Vì điều kiện "tạm bợ" như vậy, các tài liệu, hiện vật, bảo vật quốc gia sẽ được bảo vệ, bảo quản trong kho, còn công tác phát huy giá trị sẽ tính đến phương án "kho mở".


Do thiếu sự quan tâm nên suốt nhiều năm qua Bảo tàng Bắc Ninh không thể trưng bày cổ định, bảo vật quốc gia chỉ đặt tại vị trí khiêm tốn

Vấn là vấn đề kinh phí

Trong một nói niềm đầy ưu tư khác là "gia cảnh" của Bảo tàng Bắc Ninh. Nỗi niềm rày không chỉ riêng của cán bộ, nhân viên bảo tàng nơi đây mà còn là của giới chuyên môn. Có thể nói, Bảo tàng Bắc Ninh tọa lạc ở một vị trí không thể đắc địa hơn khi nằm ngay trung tâm thành phố, cạnh Quảng trường Lý Thái Tổ, gần với Cung văn hóa tỉnh, Nhà thiếu nhi tỉnh, Thư viện tỉnh… Thế nhưng, cho đến nay, bảo tàng vẫn chưa có trụ sở chính thức, mà chỉ là một ngôi nhà 2 tầng, với diện tích sử dụng khoảng 1.000 m2, được cải tạo từ một ngôi nhà dân cũ.

Phương án mở nay chắc sẽ phải còn lâu lắm, bởi nhìn trong thuật ngữ của bảo tàng không có khái niệm "kho mở" vì kho là nơi cất giữ, bảo vệ, bảo quản hiện vật với điều kiện khá nghiêm ngặt, không phận sự miễn vào thì làm sao có thể để cho công chúng tham quan, trưng ngoại. Điều đó đã và sẽ Và sẽ với bơn chính là sự ưu tiên kinh phí để cải tạo, nâng cấp trang thiết bị chuyên dụng dành cho bảo quản và khu vực trưng bày bảo vật quốc gia tại bảo tàng. Nhìn vào cảnh Bảo tàng Lịch sử tỉnh Thừa Thiên Huế hiện nay là thấy rõ.

Trong một nói niềm đầy ưu tư khác là "gia cảnh" của Bảo tàng Bắc Ninh. Nỗi niềm rày không chỉ riêng của cán bộ, nhân viên bảo tàng nơi đây mà còn là của giới chuyên môn. Có thể nói, Bảo tàng Bắc Ninh tọa lạc ở một vị trí không thể đắc địa hơn khi nằm ngay trung tâm thành phố, cạnh Quảng trường Lý Thái Tổ, gần với Cung văn hóa tỉnh, Nhà thiếu nhi tỉnh, Thư viện tỉnh… Thế nhưng, cho đến nay, bảo tàng vẫn chưa có trụ sở chính thức, mà chỉ là một ngôi nhà 2 tầng, với diện tích sử dụng khoảng 1.000 m2, được cải tạo từ một ngôi nhà dân cũ.

muốn. Theo PGS. TS Đặng Văn Bài, là bởi địa phương ít quan tâm đến đầu tư cho phần trưng bày, linh hồn của mỗi bảo tàng. "Điều kiện của Bắc Ninh bây giờ không thể lấy lý do nghèo, kinh tế eo hẹp để bao biện. Vẫn chỉ có thể nói đến vấn đề nhận thức, quan tâm rất hạn chế của lãnh đạo tỉnh trong câu chuyện này mà thôi!".

"Trụ sở như thế, sự quan tâm vầy vậy, số phận các bảo vật quốc gia còn long đong, chờ đợi, dù buồn nhưng cũng là một hệ quả mà chúng ta đã nhìn thấy rõ", ông Bài chua chát. Trong khi đó, lấy ví dụ về Bảo tàng Quảng Ninh, công trình sau khi ra đời cũng nhận được về không ít ý kiến trái chiều, nhưng điều thấy được từ thiết chế văn hóa này là mỗi năm bảo tàng này thu được 25 tỉ đồng tiền vé tham quan, tự chủ về kinh tế. Nếu nhìn từ đây sẽ thấy rằng, các hiện vật, bảo vật trong mỗi bảo tàng đâu chỉ để "khoe". Đó chính là lực hút mang đến nguồn lực, nguồn thu cho các Bảo tàng, và cho cả địa phương. PGS.TS Đặng Văn Bài đặt câu hỏi: "Vì sao các bảo vật quốc gia trong tay các nhà sưu tập tư nhân lại được bảo vệ, bảo quản và phát huy tốt như thế?". Đơn cử như sưu tập cổ vật An Biên ở Hải Phòng, một cá nhân sở hữu đến 18 bảo vật quốc gia. Bảo tàng Nam Hồng ở Bắc Ninh cũng vậy, mỗi hiện vật, bảo vật đều được bảo vệ, bảo quản tuyệt đối kỹ càng. Có mâu thuẫn không khi tiềm lực của một địa phương rõ ràng lớn hơn nhiều so với một cá nhân? Nguyên nhân ở đây cũng được các chuyên gia di sản, bảo tàng phân tích rõ, bởi những nhà sưu tập tư nhân đều nhận thức mỗi bảo vật quốc gia đều có giá trị vô cùng quý giá, đó cũng là kết quả của quá trình sưu tầm vất vả, tâm huyết và đau đáu, cho nên khi may mắn sở hữu bảo vật quốc gia nào cũng đều được các bảo tàng tư nhân trân trọng, ưu tiên bảo quản và phát huy với một cách thức đặc biệt, chế độ đặc biệt.

"Chúng ta hãy thấy tự ái một chút, xấu hổ một chút, để thấy rằng vì sao bảo vật quốc gia được Nhà nước bảo vệ, phát huy lại kém các bảo tàng tư nhân, ngay ở khâu chuyên môn cũng như vậy. Đây cũng là thông điệp cần gửi đến lãnh đạo các địa phương, nơi sở hữu những bảo vật quốc gia vô giá…", ông Bài gửi gắm.

Cần chế tài nghiêm khắc

Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản Văn hóa quốc gia, PGS.TS Đặng Văn Bài cho rằng, đã đến lúc phải có các chế tài nghiêm khắc để nâng cao một cách thực chất việc bảo vệ, bảo quản, phát huy bảo vật quốc gia.

"Cần có những giải pháp triệt để, cụ thể là các chế tài chặt chẽ. Nói một cách sòng phẳng, các địa phương nếu mong muốn có được những bảo vật quốc gia thì phải chú trọng, quan tâm phát huy giá trị bảo vật, chứ không phải tệ hại như những gì chúng ta đang chứng kiến. Nên chăng cần đề xuất lên các cơ quan chức năng như Cục Di sản văn hóa, Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia những chế tài thật chặt, ví dụ như kiểm tra định kỳ 5 năm sau khi công nhận bảo vật quốc gia, nếu địa phương không có biện pháp bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia thì danh hiệu đó sẽ bị thu hồi", PGS.TS Đặng Văn Bài đề xuất. Ông nhấn mạnh, thu hồi danh hiệu bảo vật quốc gia chắc chắn không là chuyện nhỏ với các địa phương. Nhưng đây là một giải pháp mạnh, nếu áp dụng sẽ khiến các địa phương phải giật mình và có những thay đổi. PGS Đặng Văn Bài cũng cho rằng, để giải quyết những lúng túng trong vấn đề quy chuẩn bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia mà các địa phương đang tâm tư, vướng mắc, rất cần sự chủ động của chính các đơn vị chuyên môn, cụ thể là các Sở VHTTDL, các bảo tàng, di tích tại địa phương. Trong bối cảnh công nghệ 4.0 hiện nay, vì sao rất ít nơi tính đến giải pháp số hóa bảo vật quốc gia? Đây là việc trong tầm tay, thế nhưng tìm kiếm trên mạng hình ảnh 3D về các bảo vật quốc gia lại vô cùng hiếm thấy.

> *Cần có những giải pháp triệt để, cụ thể là các chế tài chặt chẽ. Nói một cách sòng phẳng, địa phương nếu mong muốn có được những bảo vật quốc gia thì phải chú trọng, quan tâm phát huy giá trị bảo vật, chứ không phải tệ hại như những gì chúng ta đang chứng kiến.*
>
> *Nên chăng cần đề xuất với cơ quan chức năng như Cục Di sản văn hóa hay Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia những chế tài thật chặt, ví dụ như kiểm tra định kỳ 5 năm sau khi công nhận bảo vật quốc gia, nếu địa phương không có biện pháp bảo vệ, bảo quản và phát huy giá trị bảo vật quốc gia thì danh hiệu đó sẽ bị thu hồi.*
>
> **(PGS.TS ĐẶNG VĂN BÀI, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia)**

Ông Bài nhấn mạnh, các địa phương cần chủ động nhiều hơn, không thể cứ tiếp tục chờ… "sung rụng". Cụ thể, nếu có vướng mắc trong bảo quản, phát huy giá trị bảo vật quốc gia thì có thể trực tiếp xin ý kiến Bộ VHTTDL, Cục Di sản văn hóa để được hỗ trợ, tìm giải pháp tháo gỡ. Tiếng nói để bảo vệ cổ vật cũng cần mạnh mẽ hơn. "Cán bộ bảo tàng cần quyết liệt lên tiếng về tình trạng của từng bảo vật ra sao, đang được phát huy hay bị bỏ bê, lãng quên như thế nào. Không thể chấp nhận hình ảnh những bảo vật như súng thần công ở Bảo tàng Hà Tĩnh, được đăng ký và công nhận là bảo vật quốc gia rồi cuối cùng lại bị ứng xử như thế trong suốt bao năm. Cần có một chiến dịch đồng bộ, quyết liệt hơn trong vấn đề bảo vệ bảo vật quốc gia", PGS.TS Đặng Văn Bài lưu ý.

Với tầm nhìn xa hơn, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia đề xuất, trong Chương trình Mục tiêu quốc gia về văn hóa đang được Quốc hội xem xét và thông qua thời gian tới, cần có một đầu mục kinh phí đưa vào việc xây dựng hệ thống bảo tàng tỉnh, thành phố theo hướng trọng tâm, trọng điểm; chú trọng kết nối với du lịch nhằm tạo tính lan tỏa cho hoạt động của các bảo tàng. "Trong sự lan tỏa đó, các bảo vật quốc gia có vai trò là những điểm nhấn, là những bảo vật được quan tâm bảo vệ, bảo quản và phát huy với chế độ đặc biệt. Giải pháp đồng bộ thiết nghĩ sẽ là hướng mở để nhiều bảo vật được phát huy giá trị, quan trọng hơn là được thoát ra khỏi tình trạng bị đối xử thờ ơ, được chăng hay chớ như hiện nay…", PGS.TS Đặng Văn Bài khẳng định.■



Phóng viên *Văn Hóa* trao đổi với PGS.TS Đặng Văn Bài

Triển khai Đề án Chiến lược phát triển ngành Văn hóa TP.HCM

T.TRANG

UBND TP.HCM vừa ban hành Kế hoạch thực hiện Đề án "Chiến lược phát triển ngành Văn hóa TP.HCM giai đoạn 2020-2035" năm 2024. TP.HCM đề nghị các Sở, ban, ngành, UBND TP Thủ Đức và các quận, huyện triển khai thực hiện đồng bộ, kịp thời, hiệu quả. Theo đó, xây dựng và tổ chức thực hiện Kế hoạch triển khai Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần thứ XI về "Xây dựng không gian văn hóa Hồ Chí Minh". Nâng cao hiệu quả phong trào TDĐKXDĐSVH gắn với xây dựng lối sống - nếp sống văn minh, tạo sự chuyển biến tích cực trong xây dựng, phát triển con người TP một cách toàn diện.



Một tiết mục tại chương trình nghệ thuật "Chuyến tàu huyền thoại" tại TP.HCM

Về phát triển hệ thống thiết chế văn hóa: Thực hiện Đề án "Phát triển tổng thể hệ thống thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở trên địa bàn TP.HCM đến năm 2035"; hoàn thành đầy đủ những yêu cầu pháp lý để đảm bảo điều kiện khởi công các Dự án tiêu biểu, trọng điểm của ngành văn hóa nghệ thuật giai đoạn 2021-2025. Thực hiện số hóa tài liệu, hiện vật bảo tàng và đổi mới ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động trưng bày phù hợp chức năng và nhiệm vụ của từng bảo tàng để thúc đẩy phát triển du lịch bền vững. Đẩy mạnh hoạt động truyền dạy di sản văn hóa phi vật thể trong cộng đồng để tạo đội ngũ kế thừa cho công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể. Thực hiện các lớp truyền dạy nghệ thuật văn hóa phi vật thể đờn ca tài tử và tổ chức lớp truyền dạy về thực hành nghi lễ trong Lễ hội Nghinh Ông Cần Giờ.

Thành phố cũng yêu cầu thực hiện tu bổ, tôn tạo và tu sửa cấp thiết các di tích lịch sử văn hóa xuống cấp trên địa bàn TP.HCM. Triển khai có hiệu quả Đề án "Tổ chức Lễ hội, sự kiện văn hóa và thể thao tiêu biểu TP.HCM, giai đoạn từ năm 2020-2030" năm 2024; tạo lập không gian văn hóa công cộng hài hòa, đảm bảo quy hoạch đô thị, đáp ứng nhu cầu sinh hoạt cộng đồng của nhân dân; thực hiện Đề án "Phát triển tượng đài, tranh hoành tráng trên địa bàn TP.HCM" đến năm 2035.

Song song đó, phát triển lĩnh vực điện ảnh, rạp chiếu phim; phát triển hệ thống karaoke, vũ trường; thực hiện bản quyền tác giả, tác phẩm nghệ thuật biểu diễn; tổ chức thực hiện có hiệu quả về nội dung cấp phép và giám định các loại văn hóa phẩm, xuất nhập khẩu theo quy định; hoàn chỉnh Đề án "Quy hoạch quảng cáo ngoài trời trên địa bàn TP.HCM đến năm 2030"…■

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT *VIỆT NAM - KHÁT VỌNG VƯƠN XA:*

Ngân vang **giai điệu tự hào**

● **ĐÌNH TOÁN - NGỌC NHIÊN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Quy tụ những giọng ca hàng đầu của dòng nhạc trữ tình, cách mạng, cùng với những ca khúc đi cùng năm tháng, chương trình nghệ thuật *Việt Nam - Khát vọng vươn xa* do Báo *Văn Hóa* tổ chức hứa hẹn sẽ tạo nên một không gian âm nhạc hào hùng nhưng không kém phần da diết, tình cảm... Đêm nghệ thuật diễn ra nhân kỷ niệm 76 năm ngày Bác Hồ ra Lời kêu gọi thi đua ái quốc (11.6.1948 - 11.6.2024).



Từ lòng kính yêu vô hạn đối với vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc, các nghệ sĩ sẽ thể hiện những nhạc phẩm bất hủ về Chủ tịch Hồ Chí Minh

Sự kiện tổ chức vào hồi 20h ngày 5.6 tại Nhà hát Lớn Hà Nội và được truyền hình trực tiếp trên kênh VTV2 (Đài Truyền hình Việt Nam).

Lời hiệu triệu trái tim

Từ lòng kính yêu vô hạn đối với vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc, các nghệ sĩ sẽ thể hiện những nhạc phẩm bất hủ về Bác, cũng chính là lời nhắc nhở lớp người đi sau ghi nhớ, thực hiện ý nguyện của Người trong *Lời kêu gọi thi đua ái quốc*. Dòng cảm xúc không bao giờ vơi cạn ấy được nuôi dưỡng qua từng năm tháng, để hôm nay các nghệ sĩ cùng cất lên những giai điệu tự hào, sâu lắng, thân thương, gần gũi, đi vào lòng người trên sân khấu của *Việt Nam - Khát vọng vươn xa*.

Với vai trò Tổng đạo diễn chương trình nghệ thuật, NSND Quốc Hưng, Phó Giám đốc phụ trách Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam cho biết, dù là chủ đề quen thuộc, nhưng chắc chắn *Việt Nam - Khát vọng vươn xa* sẽ mang đến nhiều điều mới mẻ cho khán giả thông qua phần dàn dựng mang màu sắc tươi mới.

Cũng theo NSND Quốc Hưng, *Lời kêu gọi thi đua ái quốc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn có sức lôi cuốn, động viên và hiệu triệu toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta phát huy truyền thống yêu nước, tinh thần đoàn kết, ý chí tự lực, tự cường, vượt qua mọi hy sinh, gian khổ, lập nên những chiến công hiển hách và thành tích đáng tự hào trong sự nghiệp cách mạng. Lời hiệu triệu đó cũng là động lực để mỗi nghệ sĩ tham gia chương trình nỗ lực tập luyện, hy vọng sẽ chuyển tải được những cảm xúc tuyệt vời nhất đến với người nghe.

Tổng đạo diễn chương trình chia sẻ, mong muốn của những người tham gia không chỉ hướng đến một đêm nhạc ấn tượng về Chủ tịch Hồ Chí Minh, ca ngợi tình yêu quê hương, đất nước mà còn để lại những cảm xúc lắng đọng phía sau ánh đèn sân khấu, ngay cả khi chương trình đã kết thúc. Để làm được điều này, *Việt Nam - Khát vọng vươn xa* quy tụ những giọng ca hàng đầu của dòng nhạc trữ tình, cách mạng như NSND Quốc Hưng, NSƯT Tân Nhàn, NSƯT Hoàng Tùng, NSƯT Lan Anh, NSƯT Ploong Thiết; các ca sĩ Trọng Tấn, Anh Thơ, Hà My cùng Dàn hợp xướng Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, CLB Thiếu nhi Sao tuổi thơ Hà Nội, Vũ đoàn Selena… Ngoài ra, trên nền của những ca khúc huyền thoại về Bác cũng như chủ đề thi đua ái quốc, các nhạc phẩm sẽ được phối lại, thể hiện tính thời đại cũng như phù hợp với chất giọng của từng nghệ sĩ.



Các tiết mục trong chương trình khơi dậy khát vọng thi đua, yêu nước

Chương trình diễn ra với 3 phần: *Người đi tìm hình của nước, Lời kêu gọi ái quốc, Kiến thiết và xây dựng Tổ quốc*. Những khúc ca bất hủ sẽ tái hiện giai đoạn tận cùng khốc liệt của bom đạn chiến tranh cho đến khi hòa bình được lặp lại, cả dân tộc ra sức thực hiện *Lời kêu gọi thi đua ái quốc* của Người.

Nối dài cảm xúc tự hào

Cách đây 76 năm, ngày 11.6.1948, khi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp bước vào giai đoạn quyết liệt, tại xóm Nà Lọm, xã Phú Đình - Trung tâm của vùng Căn cứ địa cách mạng ATK Định Hóa (Thái Nguyên), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra *Lời kêu gọi thi đua ái quốc* nhằm huy động sức người, sức của cho sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc. 76 năm qua, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta đã luôn quán triệt và không ngừng vận dụng sáng tạo tư tưởng của Người để triển khai thực hiện có hiệu quả các phong trào thi đua và công tác khen thưởng; góp phần to lớn vào công cuộc giải phóng dân tộc, xây dựng và phát triển đất nước…

Ông Nguyễn Anh Vũ, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* bày tỏ: "Chúng tôi cảm nhận được sự ủng hộ, đón nhận nồng nhiệt của khán giả sau mỗi chương trình nghệ thuật về Chủ tịch Hồ Chí Minh do Báo *Văn Hóa* tổ chức. Trong tháng 6 này, khi cả nước đang ra sức phấn đấu để hưởng ứng *Lời kêu gọi thi đua ái quốc*, chúng tôi hy vọng *Việt Nam - Khát vọng vươn xa* sẽ phần nào tiếp thêm động lực, hun đúc tình yêu Tổ quốc, quê hương cho thế hệ tương lai để họ tiếp tục cống hiến, vì mục tiêu phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc".

Ông Nguyễn Anh Vũ cũng chia sẻ, mỗi lần tổ chức một chương trình nghệ thuật về Bác là một lần ê kíp thực hiện đặt ra những yêu cầu mới. Lần này, ngoài ca ngợi công lao của Người trong sự nghiệp đấu tranh, giải phóng dân tộc, chương trình còn mang thông điệp về tinh thần nỗ lực rèn luyện, cống hiến cho đất nước. Do đó, mỗi lời ca, tiếng hát, phần dàn dựng và biên đạo múa đều phải tái hiện một cách đẹp đẽ, ý nghĩa nhất về cuộc đời, sự nghiệp, tấm gương sáng ngời về đạo đức cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh; mang đậm tinh thần cổ vũ, động viên thế hệ hôm nay.

Từng kết hợp với *Văn Hóa* thực hiện nhiều chương trình nghệ thuật về Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhưng NSND Quốc Hưng chưa bao giờ vơi đi cảm xúc. Mỗi khi được hát những nhạc phẩm ngợi ca vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc, về hành trình *Người đi tìm hình của nước*, trong ông vẫn là sự rung động đến nghẹn ngào. NSND Quốc Hưng bộc bạch: "Ngay tựa đề bài hát *Người đi tìm hình của nước* đã gợi lên nhiều ý nghĩa lớn lao. Đây là ca khúc vừa mang tính trữ tình, vừa chứa đựng sự hào sảng, vừa thể hiện tình cảm cá nhân nhưng lại toát lên được tinh thần tập thể, tinh thần dân tộc. Cuộc đời Bác và con đường đi tìm tự do cho đồng bào của Người chứa đựng quá nhiều cung bậc cảm xúc, vui có, buồn có, hạnh phúc có… Tôi tin ca từ của bài hát sẽ chạm đến trái tim người nghe, để cùng cảm nhận và yêu Tổ quốc, quê hương mình nhiều hơn". ■

Phim của đạo diễn Lý Hải đạt kỷ lục quốc tế mới

Thông tin từ nhà sản xuất, đạo diễn Lý Hải, ngày 14.6 tới, bộ phim *Lật mặt 7: Một điều ước* sẽ chính thức khởi chiếu tại 12 quốc gia, đây là bộ phim Việt Nam đầu tiên được chiếu cùng lúc ở cả 3 châu lục. Theo đó, ngoài thị trường Bắc Mỹ, phim còn công chiếu tại 11 nước là: Canada, Australia, New Zealand, Anh, Đức, Pháp, Na Uy, Thụy Điển, Cộng hòa Séc, Slovakia và Ba Lan.

Trước thềm "chinh chiến" quốc tế, đạo diễn Lý Hải chia sẻ: "Với tham vọng mang đứa con tinh thần ra các thị trường điện ảnh lớn, tôi hy vọng sẽ có thể lan tỏa hơi ấm gia đình đến những khán giả Việt đang sống xa nhà, dù ở bất kỳ đâu thì tình cảm hướng về quê hương, người thân vẫn luôn đong đầy. Mặt khác, việc ra mắt tại nước bạn sẽ góp phần giúp *Lật mặt 7* nâng cao thành tích doanh thu, đạt được những dấu mốc mới chứ không chỉ dừng lại ở top 3 mọi thời đại". Hiện phim đã đạt tới con số 461,3 tỉ đồng tiền bán vé. Bên cạnh doanh thu từ rạp nội địa, *Lật mặt 7* được kỳ vọng sẽ tạo đột phá tại rạp quốc tế và thị trường phát hành trực tuyến. Hiện phim vẫn đang chiếu tại các cụm rạp trên toàn quốc và đạt tỷ lệ lấp đầy ghế cao sau hơn 5 tuần ra mắt.

H.H

Thay đổi tư duy làm chính sách nghệ thuật

● THÚY HIỀN

Đề nghị không giảm biên chế một cách cơ học; Giải quyết việc làm cho diễn viên đã hết tuổi nghề nhưng chưa đủ tuổi nghỉ hưu; Ký hợp đồng chuyên môn cho những người hoạt động trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn; Có chính sách đào tạo và sử dụng lao động đặc thù..., những kiến nghị này là đòi hỏi vô cùng cấp thiết đối với giới nghề hoạt động nghệ thuật biểu diễn hiện nay ở nước ta.

Từ đó, nhằm tháo gỡ những tồn tại bất cập trong cơ chế, chính sách để người nghệ sĩ yên tâm, gắn bó làm nghề, phát huy năng lực sáng tạo…



Tiết mục biểu diễn của Nhà hát Tuồng Việt Nam

Chế độ, chính sách chưa tương xứng

Công tác tuyển chọn, đào tạo và chế độ chính sách đối với nghệ sĩ trong các lĩnh vực nghệ thuật; giải quyết việc làm cho nghệ sĩ sau thời kỳ biểu diễn đỉnh cao… là một số nội dung dư luận đặc biệt quan tâm và sẽ được Quốc hội chất vấn tại kỳ họp thứ 7 này.

Lâu nay, điểm nghẽn lớn mà các đơn vị luôn "kêu cứu" là những bất hợp lý về tuổi nghỉ hưu và tuổi hưởng lương hưu. Tổng hợp từ các cơ quan sự nghiệp nghệ thuật công lập của Cục Nghệ thuật biểu diễn cho thấy, số lượng nghệ sĩ, diễn viên hết tuổi nghề nhưng chưa đến tuổi nghỉ hưu là rất lớn, đặc biệt đối với loại hình nghệ thuật xiếc, múa, thanh nhạc… Như vậy, số diễn viên này nếu không được bố trí, sắp xếp vị trí phù hợp hoặc tham gia công tác đào tạo, truyền nghề thì họ vẫn ở lại cơ quan từ 10-15 năm nữa, gây khó khăn cho đơn vị trong quá trình thực hiện nhiệm vụ về sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy và nâng cao chất lượng biểu diễn nghệ thuật.

Bất cập về tuổi nghỉ hưu và giải quyết chính sách bảo hiểm xã hội đối với viên chức, người lao động càng trở nên khó khăn hơn khi thực hiện quy định tăng tuổi nghỉ hưu theo Bộ luật Lao động năm 2019. Chính sách về hưu sớm hơn 5 năm so với quy định thông thường vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu thực tế. Còn nếu chuyển công tác sang lĩnh vực đào tạo, thì các diễn viên hết tuổi nghề (thậm chí đã được Nhà nước phong tặng danh hiệu) lại thường chỉ có bằng trung cấp, không đáp ứng quy định của Bộ GD&ĐT. Trường hợp giải quyết chuyển công tác sang vị trí công chức hành chính, thì chỉ một số lượng rất nhỏ đáp ứng được tiêu chuẩn thi, xét tuyển. Chưa kể, đa phần những người này thường mong muốn giải quyết chế độ để họ được nghỉ sớm…

Để giải bài toán thiếu hụt lực lượng kế thừa, trong khi "đầu vào" không có người dự tuyển, Bộ VHTTDL đã đổi mới hình thức đào tạo theo kiểu "đặt hàng". Theo đó, các đơn vị nghệ thuật sẽ chủ động đề xuất số lượng thí sinh dựa trên yêu cầu thực tế của đơn vị mình và tổ chức sơ tuyển tại địa phương rồi gửi danh sách đến Trường ĐH Sân khấu - Điện ảnh để phối hợp đào tạo; các nhà hát mời đội ngũ nghệ sĩ giỏi tham gia công tác giảng dạy chuyên môn; học viên được hỗ trợ tiền ở và miễn học phí cả 4 năm học. Tuy nhiên, qua chia sẻ của chính những người triển khai Đề án, rất nhiều đơn vị cử người đi đào tạo lại không biết làm sao để có thể tiếp nhận những diễn viên, nhạc công ấy về với đơn vị mình (?!).

Hiệu trưởng ĐH Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội, PGS.TS Nguyễn Đình Thi cho biết, một số học sinh tốt nghiệp ra trường nhưng khi về đến "nhà" lại không có biên chế, không được ký hợp đồng lao động, trong đó có cả những em đạt thành tích cao tại các cuộc thi tài năng trẻ. Hiện tượng này đang xảy ra ở nhiều đơn vị như Nhà hát NTTT tỉnh Khánh Hòa, Nhà hát Tuồng Nguyễn Hiển Dĩnh, Nhà hát Tuồng Đào Tấn, Nhà hát NTTT Thanh Hóa...

NSND Hàn Văn Hải, Giám đốc Nhà hát NTTT Thanh Hóa trăn trở: "Không cần đào tạo bằng cấp, chỉ đi làm công nhân cũng có thể thu nhập 7 triệu đồng/tháng. Trong khi nghề diễn viên phải học hành, khổ luyện ít nhất 3 năm; tốt nghiệp ra trường lại gặp cảnh biên chế đã "kẹt cứng", các đơn vị không thể nhận về được. Nhiều diễn viên trẻ chấp nhận không lương, chật vật làm đủ nghề để mưu sinh, chờ vai diễn. Ngay cả có biên chế thì lương nghệ sĩ cũng chỉ tầm 4 triệu/tháng. So sánh thu nhập và công sức lao động bỏ ra, thử hỏi còn ai muốn đầu quân làm nghệ thuật?".

Bảo tồn là phải đầu tư

Không sáp nhập chung theo mô hình Trung tâm VHNT tỉnh hay Nhà hát nghệ thuật truyền thống, TP Hải Phòng vẫn giữ nguyên 5 đoàn nghệ thuật công lập, và đặc biệt, hiện tất cả đều đang hoạt động hết công suất. Nghệ thuật Hải Phòng khởi sắc chính là nhờ vào sự quan tâm đặc biệt của lãnh đạo thành phố khi cho triển khai Đề án "Sân khấu truyền hình Hải Phòng". Đề án đã cụ thể hóa một cách sinh động chủ trương thực hiện chính sách bảo tồn, phát triển VHNT, không những giữ vững được thương hiệu cho từng loại hình sân khấu mà còn xây dựng được những tác phẩm chất lượng cao. Đề án cũng đã tạo được thói quen thưởng thức nghệ thuật đối với nhân dân Hải Phòng".

(Giám đốc Sở VHTT Hải Phòng TRẦN THỊ HOÀNG MAI)

Thay đổi tư duy làm chính sách cho nghệ thuật

Những năm qua, một số chế độ, chính sách đã được cơ quan quản lý nhà nước, Bộ VHTTDL phối hợp với các đơn vị liên quan trình Chính phủ ban hành. Tuy nhiên, việc thể chế hóa chưa theo kịp thực tiễn, có rất nhiều vấn đề nảy sinh trong quá trình thực hiện chế độ, chính sách đối với nghệ sĩ, bởi những quy định không còn phù hợp.

Bộ VHTTDL đã gửi nhiều văn bản báo cáo Chính phủ, như: Ngày 10.11.2023 có Văn bản số 339/BC-BVHTTDL báo cáo về thực trạng một số chế độ, chính sách đối với viên chức, người lao động chuyên môn trong các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn; ngày 17.11.2023 có Tờ trình số 350/TTr-BVHTTDL về việc đề nghị xây dựng Nghị định quy định một số chế độ, chính sách đối với viên chức, người lao động chuyên môn trong các đơn vị sự nghiệp công lập lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn… Và đến nay, Chính phủ đã cho phép Bộ VHTTDL nghiên cứu đề xuất để xây dựng Nghị định về chế độ, chính sách cho nghệ sĩ. Đây là bước cơ bản giúp tạo động lực cho những người làm nghệ thuật tiếp tục phát huy tài năng, sức sáng tạo để cống hiến cho đất nước.

Chia sẻ với *Văn Hóa,* Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông cho biết: "Bộ VHTTDL đã và đang phối hợp với các đơn vị liên quan để nghiên cứu, rà soát các văn bản quy phạm pháp luật về chế độ, chính sách đối với lực lượng nghệ sĩ, diễn viên để có được cái nhìn tổng thể, giải quyết tận gốc căn nguyên bất cập đối với lực lượng này trên phạm vi cả nước, tạo điều kiện và động lực để họ yên tâm sáng tạo hiệu quả hơn. Tuy nhiên, để tạo được những thay đổi lớn trong chính sách cũng như quá trình thực thi chính sách, chúng ta phải thay đổi tư duy làm chính sách cho nghệ thuật. Để làm được điều này, cơ quan quản lý nhà nước rất cần sự chung tay hợp sức của nhiều Bộ, Ban, ngành…".

Đơn cử như việc xây dựng Nghị định quy định về đào tạo các ngành, nghề chuyên sâu đặc thù trong lĩnh vực nghệ thuật giúp cho công tác đào tạo nghệ thuật đạt hiệu quả là vô cùng cần thiết. Cho tới thời điểm này, nội dung đào tạo trung cấp chuyên nghiệp nghệ thuật phải là 4 năm, 6 năm, thậm chí 9 năm, khác với đào tạo trung cấp 18 tháng ở những ngành nghề khác vẫn có một số Bộ, ngành chưa đồng tình. Trong khi đó, nhiều quốc gia có nền nghệ thuật tiên tiến vẫn duy trì phương thức đào tạo đa cấp trong một cơ sở đào tạo (như Mỹ, Nga, Đức, Australia…).

Có thể nói, chế độ, chính sách đối với những người làm nghệ thuật biểu diễn phải được chú trọng tới tính đặc thù riêng, và nếu cần, phải có những quy định cụ thể tới từng loại hình khác nhau. Chia sẻ về vấn đề này, Phó Chủ tịch Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam, Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, NSND Trịnh Thúy Mùi thẳng thắn nhìn nhận: "Lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn lâu nay chưa được quan tâm chỉ đạo, đầu tư tương xứng. Những khó khăn về nhân lực, vật lực đang khiến cho nhiều đơn vị phải đối diện với nguy cơ phải giải thể. Chính sách tiền lương dù đã "cải cách" vẫn chưa tạo ra động lực đủ mạnh cho người hưởng lương phát huy tài năng và cống hiến, không kích thích được nghệ sĩ gắn bó với Nhà nước, không thu hút được nhân tài. Vì vậy, ngành nghệ thuật biểu diễn rất cần đến sự quan tâm, đầu tư hơn nữa và có các chính sách đãi ngộ đặc thù của Nhà nước". ■

NGƯỜI DÂN PHẢN ĐỐI KẾ HOẠCH KHAI THÁC VÀNG TẠI PU PHEN (TƯƠNG DƯƠNG, NGHỆ AN):

Mong muốn của bà con là chính đáng!

PHẠM NGÂN

Cho tới giờ, người dân rẻo cao miền Tây xứ Nghệ vẫn chưa thôi ám ảnh với nạn khai thác vàng thổ phỉ trên đỉnh Pu Phen (Tương Dương, Nghệ An), kéo theo đó là cơn lốc ma túy, mại dâm, trộm cắp… tràn về vùng quê hẻo lánh.

Lo sợ tệ nạn xã hội và ô nhiễm môi trường, bà con nơi đây đã kịch liệt phản đối khi một đơn vị tổ chức lấy ý kiến về kế hoạch khai thác hơn 13.800 tấn quặng vàng trong thời gian tới.



100% người dân phản đối dự án khai thác hầm lò quặng vàng gốc khi được lấy ý kiến

> *Mặc dù địa phương cũng như các cấp, ngành mong muốn dự án được triển khai để phát triển kinh tế, nâng cao đời sống người dân, tuy nhiên, căn cứ vào điều kiện thực tế cũng như hậu quả xấu về việc khai thác vàng trái phép gây ra, đặc biệt là 100% nhân dân không đồng tình, UBND huyện đã có văn bản đề nghị các cấp có thẩm quyền thu hồi Giấy phép khai thác khoáng sản của Công ty cổ phần Xây dựng và Thương mại tổng hợp Thủ Đô.*
>
> **(Phó Chủ tịch UBND huyện Tương Dương NGUYỄN HỮU HIẾN)**



Máy móc, phương tiện của các đối tượng khai thác vàng "thổ phỉ" trên đỉnh Pu Phen

Kinh hoàng vì vàng

Nghe tin sẽ có doanh nghiệp được cấp phép khai thác vàng trở lại, những ngày qua, người dân huyện rẻo cao Tương Dương (Nghệ An) đứng ngồi không yên vì lo sợ ký ức ám ảnh gần mười năm về trước một lần nữa lại ập đến với bản làng.

Già Lương Duy Tơn, Chi hội trưởng Chi hội Người cao tuổi bản Cành Toong, xã Yên Tĩnh, nhân chứng sống chứng kiến công cuộc khai thác vàng vô tội vạ năm xưa lắc đầu kể: "Chủ trương cho khai thác, tận thu vàng sa khoáng ở những vùng lòng hồ trước khi làm thủy điện đã biến huyện Tương Dương trở thành một "đại công trường". Tệ nạn xã hội, mất an ninh trật tự bùng phát khi người người, nhà nhà bỏ bê ruộng đồng, vợ chồng ly tán vì chạy theo cơn sốt tìm vàng. Vì tranh giành miếng cơm manh áo, nhiều vụ thanh toán đẫm máu để tranh giành lãnh địa đã diễn ra. Theo thống kê chưa đầy đủ, toàn xã có gần 100 con nghiện, rất nhiều trẻ em bỗng chốc mồ côi cả cha lẫn mẹ khi ma túy, mại dâm kéo theo HIV tràn qua...".

Ông Lữ Khăm Phon, Chủ tịch UBND xã Yên Tĩnh cho biết: Thời điểm trước, toàn vùng này có 27 hầm vàng, riêng địa phận xã Yên Tĩnh có đến 11 hầm vàng thổ phỉ, trong đó có hầm sâu trong lòng núi đến 800m. Năm 2008, khi Công ty cổ phần Xây dựng và Thương mại tổng hợp Thủ Đô (gọi tắt là Công ty Thủ Đô) được cho phép lên Pu Phen thăm dò khoáng sản vàng cũng là thời kỳ chính quyền sở tại và người dân khốn đốn vì các tổ nhóm vàng thổ phỉ rầm rộ kéo lên. Cũng thời gian này, Yên Tĩnh trở thành địa bàn "nóng" về ma túy khi có tới hàng trăm "con nghiện". "Phu vàng" từ khắp nơi đổ về khiến cuộc sống của người dân bị đảo lộn nghiêm trọng.

Huyện Tương Dương tốn rất nhiều công sức trong việc truy quét "vàng tặc". Đích thân Bí thư Huyện ủy, Chủ tịch huyện cùng Trưởng Công an huyện đã trực tiếp lên núi chỉ đạo các lực lượng quân sự truy quét, mỗi lần như vậy kéo dài từ 2-3 ngày, lần nào cũng phá bỏ máy móc phương tiện, tháo dỡ lều lán, cắt đường ống dẫn nước... Nhưng, chỉ vài hôm lại nhận được tin Pu Phen đã có các nhóm đào vàng trở lại. Khó khăn lớn nhất là nạn "vàng tặc" diễn ra tại địa điểm giáp ranh giữa 3 xã Yên Na, Yên Hòa và Yên Tĩnh, địa bàn rộng lớn, hiểm trở, lại cách xa khu dân cư. "Muốn tiếp cận được hiện trường phải đi bộ khoảng 3 giờ mới đến nơi. Mỗi khi có đoàn kiểm tra, các đối tượng thường được thông tin trước để tẩu tán tang vật và chạy trốn vào rừng sâu để ẩn náu. Ngoài ra, những đối tượng tổ chức khai thác vàng chủ yếu nghiện ma túy, ra tù vào tội, hộ khẩu ở các địa phương khác nên rất manh động", ông Lữ Khăm Phon cho biết thêm.

Ông Lương Bá Truyền, Phó Chủ tịch UBND xã Yên Na thông tin: Từ năm 2008-2013, hoạt động khai thác vàng gây ảnh hưởng đến dòng chảy khe Pu và khe Chà Hạ chảy qua địa bàn. Không chỉ cây cối, hoa màu bị chết mà gia súc, gia cầm uống nguồn nước này hoặc vô tình sập xuống các hố đào vàng cũng chết hoặc bị thương rất nhiều. "Hệ lụy kéo dài đến tận bây giờ, trên đồi Pu Phen cây cối vẫn chưa mọc lên được. Người dân chăn nuôi, trồng trọt rất khó khăn, đặc biệt là từ bản Cành Toong (xã Yên Tĩnh) ra đến Na Bón, Xiềng Nứa (xã Yên Na). Quyết định cấp phép cho công ty trở lại khai thác vàng khiến nhân dân rất bức xúc và không đồng tình", ông Truyền nói.

Quyết liệt phản đối

Khu vực khai thác vàng tại Pu Phen có diện tích gần 126,71 ha với trữ lượng khai thác 13.800 tấn quặng, tương đương khoảng 80 kg vàng. Từ khi Công ty Thủ Đô được cơ quan chức năng cấp phép khai thác vào năm 2017, UBND huyện Tương Dương đã phải chi ngân sách để hỗ trợ các xã đuổi "vàng tặc". Cụ thể, huyện giao cấp ủy, chính quyền 3 xã Yên Na, Yên Hòa và Yên Tĩnh cử lực lượng luân phiên tuần tra, mỗi xã trực một tháng quay vòng và phải có báo cáo gửi về huyện. Hằng tháng, huyện cấp kinh phí 5 triệu đồng/xã để hỗ trợ công tác tuần tra.

Đại diện chính quyền Tương Dương cho biết, huyện đã lấy ý kiến của các cơ quan, ban, ngành và cộng đồng dân cư về dự án khai thác hầm lò quặng vàng gốc tại khu vực xã Yên Na và xã Yên Tĩnh của Công ty Thủ Đô. Theo đó, 100% ý kiến không đồng ý cho triển khai tiếp dự án nêu trên.

Trong báo cáo gửi UBND tỉnh Nghệ An, huyện Tương Dương thông tin, dù công tác thăm dò và cấp phép đã lâu, nhưng đến nay Công ty Thủ Đô vẫn chưa hoàn thành thủ tục hồ sơ, pháp lý để đi vào khai thác. Mặt khác, chủ đầu tư cũng không phối hợp với chính quyền địa phương thực hiện công tác quản lý, bảo vệ khoáng sản trong phạm vi được khoanh vùng. Vì vậy, thời gian qua đã để xảy ra tình trạng các đối tượng xấu nhảy vào khai thác khoáng sản vàng trái phép trong khu vực. Hệ lụy từ "vàng tặc" trước đây đã để lại nhiều hậu quả tiêu cực cho nhân dân, vì thế chính quyền địa phương cho rằng, mong muốn của bà con là hoàn toàn chính đáng.■

Sóc Trăng chuẩn bị cho Lễ hội sông nước miệt vườn

Lễ hội sông nước miệt vườn huyện Kế Sách (Sóc Trăng) năm 2024 sẽ diễn ra trong hai ngày 9-10.6 (tức mùng 4-5.5 âm lịch) tại cồn Mỹ Phước, xã Nhơn Mỹ. Nơi đây có diện tích vườn cây ăn trái lên đến 18.000 ha, vì vậy Lễ hội sông nước miệt vườn hằng năm luôn diễn ra nhiều hoạt động trưng bày, giới thiệu các loại trái cây đặc sản hấp dẫn. Tại Lễ hội năm nay, mỗi địa phương sẽ có một gian hàng trưng bày trái cây đặc trưng như bưởi da xanh, bưởi năm roi, mít, vú sữa, sầu riêng, măng cụt, nhãn, xoài, chôm chôm...; tham dự Hội thi trái cây ngon, đây cũng là dịp để các nhà vườn học hỏi, trao đổi kinh nghiệm trong sản xuất.

Phần nội dung được các địa phương nhiệt tình hưởng ứng, trông chờ là Hội thi ẩm thực, dự kiến có 13/13 xã, thị trấn tham gia với nhiều món ăn hấp dẫn, đặc sắc. Cùng với đó, du khách còn được trải nghiệm các trò chơi dân gian như bịt mắt bắt vịt, đi cầu khỉ ném bóng vào rổ, sút bóng vào cầu môn… Đặc biệt, những người yêu thích trồng trọt khi đến Lễ hội sẽ được tham dự Hội thảo sản xuất cây ăn trái theo hướng hữu cơ, nhằm giúp nhà vườn tiếp cận với kỹ thuật mới trong chăm sóc và bảo vệ cây ăn trái. Ngoài ra, huyện còn tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao phục vụ du khách, từ đó mong muốn quảng bá, giới thiệu tiềm năng du lịch sinh thái miệt vườn đến các nhà đầu tư.

HỒNG HẠNH

Để không còn những "người hùng bất đắc dĩ"

● **Bài, ảnh: QUẢNG XƯƠNG**

Mới đây, quận Cầu Giấy, Hà Nội đã có báo cáo về việc tổng rà soát các nhà trọ trên địa bàn. Những con số đưa ra khiến không ít người giật mình. Nếu không có giải pháp khắc phục triệt để tồn tại, e rằng những "người hùng bất đắc dĩ" xả thân cứu người trong các vụ cháy sẽ còn xuất hiện nhiều hơn nữa...



Những ngôi nhà rào kín, lối đi vào quá nhỏ khiến xe chữa cháy không thể tiếp cận



Hộp chữa cháy được lắp đặt đã lâu nhưng... bên trong không có bình chữa cháy tại phường Định Công

Báo cáo gửi UBND TP Hà Nội về kết quả tổng rà soát nhà trọ sau vụ cháy hôm 24.5 ở Trung Kính khiến 14 người tử vong cho thấy, trên địa bàn quận Cầu Giấy có 3.328 nhà trọ (tăng 213 cơ sở so với năm 2023), trong đó nhiều nhất là phường Mai Dịch với 934 cơ sở; Trung Hòa 638 cơ sở; Quan Hoa 598 cơ sở; Yên Hòa 353 cơ sở; Dịch Vọng 333 cơ sở; Dịch Vọng Hậu 275 cơ sở; Nghĩa Đô 137 cơ sở và phường Nghĩa Tân 60 cơ sở.

Đáng chú ý, theo UBND quận Cầu Giấy, hiện có 3.172 nhà trọ xe chữa cháy không thể tiếp cận; 2.822 cơ sở không đáp ứng điều kiện lối thoát nạn; 2.961 cơ sở hệ thống báo cháy không hoạt động; 2.717 cơ sở hệ thống chữa cháy không đảm bảo; 1.239 cơ sở các hệ thống kỹ thuật khác không đảm bảo và 1.566 cơ sở vi phạm về điện (sử dụng điện sau công tơ, đấu nối đường dây điện không an toàn).

Qua kiểm tra, quận Cầu Giấy đã yêu cầu chủ nhà trọ khắc phục những vấn đề liên quan đến sạc xe điện, và hiện mới chỉ có 28 cơ sở đã khắc phục được, còn 2.274 cơ sở chưa thể khắc phục. Vấn đề "cầu thang bộ, giếng thang máy đi từ tầng hầm, tầng nửa hầm lên phải được ngăn cháy, ngăn khói với khu vực xung quanh" đã khắc phục được 24 cơ sở, chưa khắc phục được 1.924 cơ sở. Những vấn đề liên quan đến lối thoát nạn, sau yêu cầu của quận Cầu Giấy, đến nay vẫn còn 2.969 cơ sở chưa thể chắc phục. Về bố trí lối ra khẩn cấp, chỉ có 973 nhà trọ đã khắc phục được, còn 1.680 nhà trọ chưa được khắc phục. Về phương hướng trong thời gian tới, quận Cầu Giấy cho biết, sau ngày 30.6 sẽ tổ chức kiểm tra lại và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm phòng cháy chữa cháy; đình chỉ hoặc tạm đình chỉ hoạt động đối với các cơ sở không đảm bảo điều kiện an toàn.

Chính quyền yêu cầu chủ nhà trọ phải bố trí đủ diện tích đỗ xe máy, xe điện, tối thiểu 6m2 cho mỗi phòng, căn hộ. Nếu không đảm bảo diện tích thì phải có phương án gửi xe bên ngoài. Ngoài ra, quận sẽ thực hiện ngay giải pháp ngăn cháy giữa khu vực để xe và khu vực ở của người dân; đảm bảo điều kiện về thang thoát hiểm, lối thoát nạn theo đúng quy định; triển khai mô hình họng nước cứu hỏa tại vách tường ở các ngõ sâu...

Sau vụ cháy chung cư mini tại Khương Hạ (Thanh Xuân, Hà Nội) vào tháng 9.2023, UBND thành phố Hà Nội đã yêu cầu rà soát về công tác quản lý phòng cháy chữa cháy với loại hình chung cư mini, nhà trọ. Và đến nay, sau gần 9 tháng, những tồn tại trong phòng cháy chữa cháy đối với loại hình nhà cho thuê dường như vẫn chưa được khắc phục.

Trong nhiều vụ cháy, không ít người dân bình thường đã trở thành "người hùng" vì xả thân cứu người, như anh Lèng Văn Bằng (39 tuổi, quê ở Điện Biên) bám vào tường trèo lên mái tôn nhà hàng xóm, leo tới chỗ nạn nhân trên ban công tầng 3 để cứu hai người trong vụ cháy ngày 30.5 ở phường Phú Lương (quận Hà Đông); hay anh Phạm Quốc Luật, anh Nguyễn Kim Long, anh Đồng Văn Tuấn và Hoàng Văn Tuấn đã hợp sức cứu thoát 4 nạn nhân khỏi đám cháy tại Trung Kính vừa qua. Trước đó, trong vụ cháy chung cư mini làm 56 người tử vong ở Khương Hạ, anh Nguyễn Đăng Văn (Bắc Ninh) cũng đã dùng búa đập vỡ cánh cửa để cứu anh chị họ, sau đó cứu thêm được gần 10 người…

Dù những "người hùng" được khen thưởng, cảm phục và mến mộ, nhưng chúng ta không thể liên tiếp có những "người hùng" cứu người trong các vụ cháy mãi được. Sau các vụ hỏa hoạn gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản, ngoài sự đau xót cho số phận người bị nạn, ngoài việc quy trách nhiệm, ngoài việc rà soát thì rất cần sự vào cuộc quyết liệt, kiểm tra quyết liệt, xử lý quyết liệt chứ không phải là những báo cáo, những kết luận và những rút kinh nghiệm dài như vô tận…

Anh Phan Quốc Việt, Đội trưởng đội cứu hộ FAS Angel, người đã cùng đồng đội có mặt tại hiện trường sơ cứu và đưa các nạn nhân đi bệnh viện trong vụ cháy ở Trung Kính vừa qua cho biết, việc những "người hùng" cứu người là đáng tuyên dương, nhưng đó cũng là hành động nguy hiểm cho bản thân họ, điều quan trọng là làm thế nào để những sự việc như thế không xảy ra. Nếu các quận, phường thực hiện tốt công tác quản lý địa bàn, cương quyết xử lý các trường hợp vi phạm thì những "người hùng bất đắc dĩ" sẽ không xuất hiện. Khi đó, cuộc sống của người dân chắc chắn sẽ an toàn.■

Đội tuyên truyền lưu động về với cơ sở

Thực hiện kế hoạch của UBND tỉnh Quảng Nam về triển khai thực hiện chiến lược quốc gia về phòng, chống tác hại thuốc lá đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh; Tăng cường các giải pháp phòng ngừa, ngăn chặn, xử lý hoạt động tín dụng đen, Đội tuyên truyền lưu động (TTLĐ) của Trung tâm Văn hóa Quảng Nam đã triển khai tổ chức tuyên truyền lưu động với chủ đề *Phòng chống tín dụng đen, bạo lực gia đình và tác hại thuốc lá* phục vụ quần chúng nhân dân từ miền núi cao đến vùng đồng bằng, miền biển xa xôi…

Một trong những vấn đề rất được xã hội quan tâm hiện nay là tình trạng cho vay lãi nặng, tín dụng đen, bạo lực gia đình và tác hại thuốc lá gây nhiều hệ lụy, tác động xấu, để lại hậu quả nghiêm trọng, nhất là đối với phụ nữ, trẻ em. Ông Nguyễn Hữu Sĩ, Trưởng phòng TTLĐ Trung tâm Văn hóa Quảng Nam chia sẻ: Trước thực trạng này, đội TTLĐ đã tích cực xây dựng chương trình, dàn dựng tập luyện, đổi mới hình thức chuyển tải, qua đó nhằm nâng cao nhận thức của người dân về tác hại của cho vay nặng lãi và tín dụng đen, kêu gọi cộng đồng không tham gia và góp phần chung tay đẩy lùi tệ nạn cho vay nặng lãi.

Ngay từ đầu năm, đội TTLĐ đã bắt tay xây dựng chương trình, ráo riết tập luyện. Những tiết mục với nhiều thể loại như tốp ca, đơn ca, nhảy múa với các tác phẩm: *Bác Hồ - một tình yêu bao la; Việt Nam những chuyến đi; Một vòng Việt Nam; Thanh xuân của chúng ta*… luôn mang lại sự hào hứng, không khí sôi nổi cho mỗi đêm diễn. Điểm nhấn của chương trình là vở diễn *Vực đen bên bờ hạnh phúc,* khéo léo vạch ra cho người xem những mánh khóe, thủ đoạn của bọn tín dụng đen khiến nhiều gia đình tan nát.

Năm 2024, đội TTLĐ Trung tâm Văn hóa Quảng Nam đã phối hợp với các Trung tâm Văn hóa - Thể thao và Truyền thanh - Truyền hình các địa phương tổ chức 18 đêm lưu diễn phục vụ nhân dân. Sự khéo léo lồng ghép chủ trương, chính sách pháp luật của Đảng và Nhà nước vào các lời thoại hóm hỉnh, gắn liền với cuộc sống, lối diễn xuất chân phương, gần gũi tạo nên hiệu quả tuyên truyền rất cao, mang đến cho người dân những tiết mục ấn tượng. Qua đó, đưa văn hóa về cơ sở, góp phần tích cực gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống trong cuộc sống hôm nay.



Các diễn viên đội TTLĐ Quảng Nam biểu diễn vở "Vực đen bên bờ hạnh phúc"

Tin, ảnh: THU HOÀI

CUỘC SỐNG CỦA CÁC VẬN ĐỘNG VIÊN SAU KHI GIÃ NGHIỆP:

Đã vơi **nỗi lo "cơm áo gạo, tiền"**

● THU SÂM

Gặp lại "nữ hoàng" của đường chạy 400m Nguyễn Thị Huyền sau gần một năm giải nghệ, nét xinh đẹp của hoa khôi điền kinh năm nào dường như lại càng rạng ngời, đằm thắm ở tuổi 31. Giã nghiệp, Huyền có một công việc ổn định, được theo đuổi đam mê và xóa tan nỗi ám ảnh "vắt chanh bỏ vỏ" của thể thao Việt Nam.

Cuộc sống hạnh phúc của nữ hoàng đường chạy

Nguyễn Thị Huyền là gương mặt nổi bật của điền kinh Việt Nam. Hiện cô đang là vận động viên (VĐV) sở hữu kỷ lục đoạt nhiều HCV SEA Games nhất, với 13 chiếc. Cô cũng là VĐV viết lên câu chuyện cổ tích, từ một cô bé mò cua, bắt ốc, lớn lên bằng sự mưu sinh khó nhọc của người mẹ, đã trở thành chân chạy nổi tiếng, được nhiều người mến mộ. Cô từng nhiều lần tâm sự: "Thể thao đã mang lại cho cô tất cả!".

Chúng tôi cũng từng về thăm ngôi nhà nhỏ, cũ kỹ, nghèo khó của mẹ con Huyền ở huyện Ý Yên (Nam Định) sau khi cô lập kỳ tích, để lại dấu ấn mạnh mẽ với 3 HCV trên đường chạy 400m, 400m rào và 4x400m tiếp sức nữ tại SEA Games 2015. Chúng tôi đã từng rất xúc động khi chứng kiến gia cảnh khó khăn và khâm phục trước ý chí, nghị lực vượt khó của Huyền. Sau những thành tích rực rỡ, cô đã được hưởng nhiều chế độ ưu đãi của Nhà nước, được Bộ VHTTDL, tỉnh Nam Định và nhiều tổ chức khác chăm lo, đồng hành để ngôi nhà của mẹ Huyền đã được làm lại và giờ cô có cuộc sống hạnh phúc bên người chồng đồng nghiệp tại TP Nam Định và cô con gái nhỏ.

Trước khi giã nghiệp, Huyền cũng được các thầy cô định hướng, Trung tâm HLTTQG Hà Nội và Trường Đại học TDTT Bắc Ninh tạo điều kiện để vừa tập luyện, vừa thi đấu và hoàn thành chương trình học Đại học cùng các bằng cấp, chứng chỉ khác để sau khi rời đường chạy, cô có đủ điều kiện trở thành HLV. Nhờ trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng, trình độ và được Sở VHTTDL tỉnh Nam Định tạo điều kiện, có chính sách trọng dụng nhân tài nên ngay sau khi giã nghiệp, Huyền đã trở thành HLV điền kinh của tỉnh.

Hằng ngày cô vẫn được sống với niềm đam mê trên đường chạy, được hướng dẫn các em vận động viên ngay tại nơi cô đã tập những bước chạy chuyên nghiệp đầu tiên trên sân vận động Thiên Trường. Trong vai trò HLV Trung tâm thể thao thành tích cao tỉnh Nam Định, Huyền cũng được thực hiện ước mơ khi còn thi đấu là truyền đạt hết những kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm trong suốt thời gian thi đấu đỉnh cao cho thế hệ vận động viên tiếp nối để hy vọng sau này điền kinh Nam Định sẽ có những tài năng như cô tiếp tục đóng góp cho thể thao Việt Nam. Cô cũng có sự chia sẻ của người bạn đời hiện làm HLV nhảy cao của tỉnh Nam Định.

Trong ngôi nhà ấm áp của Huyền luôn ngân vang tiếng cười hạnh phúc của một nữ vận động viên đã có nhiều cống hiến và thể thao đã mang lại cho cô, đền bù lại cho cô cuộc sống ổn định, hạnh phúc hiện tại. Tin rằng trong tương lai, từ "lò" đào tạo của cô Huyền, thể thao Việt Nam sẽ có thêm nhiều tài năng mới và nụ cười tươi tắn trên môi nữ hoa khôi đường chạy khi nào sẽ tiếp tục rạng ngời trong vai trò HLV. Câu chuyện của Huyền là minh chứng sinh động cho việc thể thao Việt Nam đã không còn mang tiếng "vắt chanh, bỏ vỏ".

"Tôi mong muốn có nhiều bài viết lan tỏa để mọi người hiểu thêm được rằng, thể thao đã mang lại cho tôi tất cả, từ công việc tới kinh tế và một gia đình hạnh phúc. Không những tôi mà nhiều VĐV khác của thể thao Việt Nam giờ cũng đã có cuộc sống ổn định sau khi giã nghiệp", Nguyễn Thị Huyền chia sẻ.

Có cuộc sống ổn định sau khi giã nghiệp, đó còn là Vương Thị Huyền - cô gái từng là đô cử số 1 của Việt Nam giờ cũng đang là HLV đội tuyển cử tạ trẻ Hà Nội; là tiểu tiên cá Nguyễn Thị Ánh Viên đang làm nhiều công việc hữu ích, truyền cảm hứng và dạy kỹ năng bơi lội cho các em nhỏ... Và còn nhiều VĐV đỉnh cao khác hiện đang có cuộc sống ấm áp nhờ sự nỗ lực của bản thân, sự quan tâm của các cấp, ngành...

Vận động viên được hưởng nhiều ưu đãi khi giã nghiệp

Trước đây thể thao Việt Nam từng mang tiếng "vắt chanh, bỏ vỏ" đến mức nhiều gia đình không muốn con em theo sự nghiệp đầy vất vả này. Thế nhưng cùng với sự quan tâm của các cấp, ngành và toàn xã hội, các chế độ, chính sách khó khăn đang được tháo gỡ và đã phát huy hiệu lực khi đi vào cuộc sống.

Bằng sự nỗ lực, trong những năm qua, Bộ VHTTDL đã tham mưu, trình Chính phủ ban hành nhiều chế độ, chính sách cho các HLV, VĐV. Năm 2019, Bộ VHTTDL đã tham mưu và Chính phủ đã ban hành Nghị định quy định chi tiết một số điều của Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật TDTT trong đó có quy định ưu đãi về học tập và giải quyết việc làm. Trong đó Điều 6 quy định những ưu đãi về đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ như các HLV, VĐV đã tốt nghiệp trung học phổ thông, được Bộ VHTTDL xác nhận đã hoàn thành nhiệm vụ tham gia thi đấu Olympic, Giải vô địch thế giới, Cúp thế giới, ASIAD, Giải vô địch châu Á, Cúp châu Á, SEA Games, Giải vô địch Đông Nam Á, Cúp Đông Nam Á được ưu tiên tuyển thẳng trong tuyển sinh vào các ngành thể dục thể thao hoặc các chuyên ngành giáo dục thể chất của các trường đại học, cao đẳng...

Còn tại Điều 7 cũng ghi chi tiết: "Vận động viên đội tuyển thể thao quốc gia, đội tuyển thể thao ngành, tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương khi thôi làm vận động viên nếu có nhu cầu đào tạo nghề và đủ điều kiện được hỗ trợ đào tạo nghề thì được hỗ trợ đào tạo nghề theo quy định tại Nghị định 61/2015/NĐ/CP quy định về chính sách hỗ trợ tạo việc làm và Quỹ quốc gia về việc làm.

Theo đó VĐV đạt huy chương tại Olympic, ASIAD, SEA Games được ưu tiên: Xét tuyển đặc cách vào làm việc tại các cơ sở thể thao công lập phù hợp với vị trí việc làm cần tuyển dụng; Được cộng điểm ưu tiên trong tuyển dụng lao động tại các cơ sở thể thao khi có đủ trình độ, năng lực chuyên môn phù hợp với yêu cầu của vị trí tuyển dụng; Trong thời gian tập sự được hưởng 100% mức lương và phụ cấp của chức danh nghề nghiệp tương ứng với vị trí việc làm".

Ý thức được trách nhiệm xã hội, thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Chính phủ trong việc định hướng nghề nghiệp và tạo điều kiện để các VĐV thể thao hòa nhập và tìm kiếm những cơ hội việc làm phù hợp sau khi hoàn thành nhiệm vụ quốc gia, đóng góp cho thể thao nước nhà, Cục Thể dục thể thao ký kết Thỏa thuận hợp tác với Hội Doanh nhân trẻ Việt Nam, Tập đoàn Alphanam Group về "Tạo việc làm và hỗ trợ khởi nghiệp cho các VĐV của Thể thao Việt Nam có thành tích cao sau khi không còn thi đấu chuyên nghiệp".

Cục Thể dục thể thao cũng đã ký hợp tác với Trường Đại học Kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội về "Chương trình đào tạo Cử nhân Quản trị kinh doanh dành cho các tài năng thể thao"; với Trường Đại học Đại Nam "Về chính sách hỗ trợ học bổng toàn phần dành cho các vận động viên đội tuyển quốc gia tham gia học các ngành đào tạo ở các cấp bậc đào tạo của Trường Đại học Đại Nam"; Phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức nhiều hội thảo hướng nghiệp cho VĐV tại Trung tâm Đào tạo VĐV cấp cao Hà Nội, Trung tâm HLTTQG Hà Nội, Trung tâm HLTTQG TP.HCM; Trung tâm HLTTQG Đà Nẵng; Phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam tổ chức Cuộc thi Phụ nữ khởi nghiệp năm 2024 với chủ đề "Phụ nữ khởi nghiệp sáng tạo và chuyển đổi xanh", trong đó có đối tượng là VĐV nữ đã giải nghệ.

Đây là những chương trình đào tạo, hướng nghề và tạo cơ hội việc làm mang tính đột phá và tiên phong, được xây dựng và phát triển dành riêng cho các VĐV thể thao, với hy vọng sẽ mang đến cho các VĐV cơ hội việc làm, nền tảng kiến thức, kỹ năng, bài học thực tiễn trong lĩnh vực quản trị doanh nghiệp và kinh doanh thể thao, mở rộng cơ hội phát triển sự nghiệp. Từ đó các em sẽ vơi bớt nỗi lo về công việc, về cơm áo, gạo tiền khi giã nghiệp và có đủ hành trang cần thiết để bước vào đời.■



"Nữ hoàng" điền kinh Nguyễn Thị Huyền có cuộc sống hạnh phúc sau khi giã nghiệp

ĐẠI HỘI THỂ THAO HỌC SINH ĐÔNG NAM Á LẦN THỨ 13:

Thúc đẩy sự giao kết văn hóa, thể thao giữa các quốc gia ASEAN

● **Bài, ảnh: NGỌC HÀ**

Ngày 1.6, tại TP Đà Nẵng, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà đã tuyên bố khai mạc Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á (ASEAN School Games) lần thứ 13. Thay mặt Chính phủ Việt Nam, Phó Thủ tướng gửi lời chúc các VĐV thi đấu đạt kết quả cao nhất, với tinh thần thể thao cao thượng, trung thực, đoàn kết, hữu nghị.



Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà phát biểu khai mạc Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á lần thứ 13



Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà và các đại biểu dự Lễ khai mạc

Tham dự lễ khai mạc còn có Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Kim Sơn; Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương; lãnh đạo UBND, Thành ủy Đà Nẵng, Quảng Nam; Tổng Thư ký Hội đồng thể thao học sinh Indonesia, Chủ tịch Hội đồng thể thao học sinh Đông Nam Á Bayu Rahadian, Sp.Kj; đại diện Ban Chỉ đạo, Ban tổ chức, đại diện đoàn thể thao các quốc gia tham dự Đại hội, cùng hàng nghìn trọng tài, HLV, VĐV và các em học sinh.

Tăng cường hòa bình - hữu nghị - hợp tác

Vinh dự được Thủ tướng Chính phủ giao trách nhiệm chủ trì, phối hợp cùng các ban, Bộ, ngành triển khai tổ chức Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á lần thứ 13, phát biểu tại Lễ khai mạc, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Kim Sơn khẳng định sự quan tâm của Đảng, Chính phủ và Nhà nước Việt Nam trong công tác kiến tạo nền móng vững chắc cho thể thao học đường: "Cũng như các quốc gia khối ASEAN, trong nhiều năm qua, thể thao học đường Việt Nam nhận được sự quan tâm và chỉ đạo sát sao của Đảng, Chính phủ và Nhà nước Việt Nam thông qua nhiều chương trình, hoạt động đa dạng, thiết thực. Qua đó đã tạo môi trường cho các em học sinh phát triển toàn diện. Bộ GD&ĐT mong muốn tiếp tục nhận được sự chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, sự quan tâm, hỗ trợ, đồng hành của các Bộ, ngành, cá nhân, tổ chức trong và ngoài nước, để triển khai những hoạt động ý nghĩa, góp phần cải thiện, nâng cao thể chất, tầm vóc người Việt Nam nói riêng và thế hệ trẻ Đông Nam Á hội nhập, phát triển".

Đây là lần thứ 2 Việt Nam đăng cai Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á kể từ năm 2013. Năm 2024, Đại hội được tổ chức tại TP Đà Nẵng với khẩu hiệu "Kết nối cùng toả sáng". Linh vật được chọn của Đại hội lấy cảm hứng từ hình ảnh con voọc chà vá chân nâu. Đại hội là hoạt động thể thao lớn nhất của học sinh các nước trong khu vực, là nơi để các em kết nối, tỏa sáng tài năng thể thao. Là dịp để các vận động viên học sinh và cán bộ các nước trong khu vực mở rộng giao lưu, học tập, trao đổi kinh nghiệm để nâng cao chất lượng giáo dục thể chất và trình độ thể thao trong các nhà trường. Nêu cao tình đoàn kết vì một thế hệ Đông Nam Á hội nhập, phát triển. Từng bước tiến kịp trình độ thể thao của học sinh các nước châu Á và thế giới.



Trận đấu bóng rổ giữa đội Thái Lan và Philippines

Có mặt tại TP Đà Nẵng, ông Bayu Rahadian, Sp.Kj - Tổng Thư ký Hội đồng thể thao học sinh Indonesia, Chủ tịch Hội đồng thể thao học sinh Đông Nam Á đã bày tỏ sự cảm kích khi nhận được sự đón tiếp trọng thị tại Việt Nam. Ông Bayu Rahadian, Sp.Kj cho rằng lòng hiếu khách đặc biệt và sự chào đón nồng nhiệt của người Việt Nam, ban tổ chức, các tình nguyện viên và các nhà tài trợ đã làm cho sự kiện này trở thành một trải nghiệm đáng nhớ đối với toàn thể đại biểu các quốc gia: "Ý nghĩa cao cả nhất của Đại hội là nền tảng thúc đẩy tình hữu nghị, sự hiểu biết đa văn hóa và xây dựng một cộng đồng chung giữa các quốc gia. Hãy để các cuộc thi đấu là minh chứng cho tầm nhìn chung của chúng ta về hòa bình, tình hữu nghị và sự hợp tác. Thông qua Đại hội, chúng tôi mong muốn thúc đẩy không chỉ khả năng thể thao, mà còn là sự tôn trọng, tinh thần đồng đội và sự đoàn kết trong cộng đồng ASEAN mà chúng ta đại diện".

Thi đấu trung thực - đoàn kết - tỏa sáng

Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á lần thứ 13 có sự tham gia của hơn 1.300 VĐV, HLV từ đoàn thể thao của 10 nước gồm: Brunei, Campuchia, Indonesia, Lào, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thái Lan và chủ nhà Việt Nam. Đoàn thể thao học sinh Việt Nam tham dự Đại hội lần này với 190 thành viên, trong đó có 137 vận động viên, 52 cán bộ đoàn của 6 môn thể thao: Điền kinh, Bơi, Bóng rổ, Cầu lông, Pencak silat và Vovinam tranh tài ở 107 bộ huy chương.

Để có mặt trong đoàn VĐV tham gia thi đấu, các học sinh Việt Nam được tuyển lựa dựa trên nhiều tiêu chí. Phó Vụ trưởng Vụ Giáo dục thể chất (Bộ GD&ĐT) Trần Văn Lam chia sẻ về mục tiêu tiến tới: "Đoàn TT học sinh Việt Nam quyết tâm giành kết quả cao nhất với thành tích top 3 toàn đoàn/10 nước tham dự tại Đại hội. Nỗ lực thi đấu với tinh thần đoàn kết trung thực cao thượng, vì màu cờ sắc áo vinh quang của Tổ quốc, tăng cường đoàn kết hữu nghị, mở rộng giao lưu, học tập, trao đổi kinh nghiệm giữa học sinh, cán bộ của các nước trong khu vực".

Tham gia thi đấu môn đầu tiên trong Đại hội (tại Nhà thi đấu Trung tâm Thể thao Đà Nẵng), VĐV Nguyễn Xuân Anh Kiệt, đội tuyển Bóng rổ học sinh nam Việt Nam tự tin đội Bóng rổ Việt Nam đã hoàn tất quá trình chuẩn bị và sẵn sàng cho trận đấu đầu tiên với Brunei. Mục tiêu của đội là giành chiến thắng để cạnh tranh vé vào vòng trong". Anh Kiệt cũng mong muốn cổ động viên, người hâm mộ nước nhà sẽ đồng hành cùng đội tuyển Việt Nam từng bước vượt qua thử thách.

Theo kế hoạch, môn Cầu lông diễn ra từ ngày 2.6 tại Cung thể thao Tiên Sơn, VĐV Nguyễn Tất Duy Lợi, đội tuyển Cầu lông học sinh không giấu được sự tự hào và vui mừng khi được tham gia Đại hội. Lợi cho biết đây là cơ hội rất tốt để em thể hiện niềm đam mê với môn Cầu lông, đồng thời được giao lưu, học hỏi bạn bè trong khu vực Đông Nam Á. Em và đồng đội sẽ nỗ lực hết mình trong tập luyện và thi đấu để giành huy chương.

HLV Bùi Thái Hà, đội tuyển bóng rổ học sinh nữ Việt Nam cho biết, các em đều mang một sức trẻ nỗ lực, khát khao cống hiến rất cao, các cầu thủ của đội là những vận động viên tốt nhất ở lứa tuổi U18. Cả đội quyết tâm thi đấu trên tinh thần trung thực, hết mình với mục tiêu cạnh tranh huy chương, đóng góp vào thành công chung của đoàn thể thao học sinh Việt Nam. Cùng đó, đội tuyển Pencak silat chuẩn bị kỹ lưỡng cho đại hội. Theo HLV Nhan Bảo Phong, mục tiêu đội đặt ra là giành từ 4-6 huy chương Vàng tại đại hội.■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Paris cải tạo không gian công cộng cho người khuyết tật

Theo báo *Le Monde*, Thế vận hội 2024 dự kiến sẽ tiếp đón 350.000 du khách khuyết tật trong mùa hè này. Chính vì vậy, thành phố Paris (Pháp) đã quyết định đầu tư một khoản vốn trị giá 8,5 triệu euro để triển khai chiến dịch lớn nhằm hoàn thiện các không gian công cộng hướng tới sự tiếp cận dễ dàng cho người khuyết tật tại các khu vực tổ chức Thế vận hội Paris 2024.

Chiến dịch bắt đầu được triển khai "hình mẫu" tại quận 10 và 14 từ năm ngoái và sẽ hướng tới hoàn thiện 17 "khu vực tăng cường khả năng tiếp cận" trước thềm Thế vận hội 2024.

K.HÂN

Thái Lan hướng tới loại bỏ bán hàng rong trên đường phố

Chính sách mới về việc kinh doanh trên vỉa hè, vừa được Thống đốc Bangkok (Thái Lan) Chadchart Sittipunt đưa ra đó là những người bán hàng rong có thu nhập dưới 25.000 baht (680 USD) mỗi tháng mới được phép bán hàng ở vỉa hè, không gian công cộng. Còn các tiểu thương có thu nhập trên 680 USD cần rời vỉa hè, không gian công cộng, tìm thuê gian hàng để buôn bán ở các điểm được chỉ định, đảm bảo phố phường sạch sẽ. Ông Chadchart công bố loạt biện pháp thực thi chính sách này, trong đó yêu cầu toàn bộ người bán hàng rong đăng ký vào hệ thống nộp thuế quốc gia, giúp chính quyền Bangkok tiện giám sát thu nhập.

Chính sách mới được đưa ra trong bối cảnh thủ đô Thái Lan đang nỗ lực chỉnh trang cảnh quan thành phố sạch đẹp và mục tiêu về dài hạn của Bangkok là loại bỏ hoàn toàn hoạt động bán hàng rong trên đường phố.

M.P.N

Nhiều di sản loay hoay với tình trạng quá tải du lịch

THÁI AN

Venice (Italia), Phú Sĩ (Nhật Bản) luôn trong tình trạng quá tải du khách, ảnh hưởng đến di sản và cuộc sống của người dân địa phương. Gần đây, chính quyền hai địa phương trên đã triển khai nhiều phương án để bảo vệ những địa điểm nổi tiếng này.

Chính quyền thị trấn Fujikawaguchiko (Nhật Bản) vừa cho dựng một rào chắn lớn màu đen tại địa điểm chụp ảnh núi Phú Sĩ mà du khách thường lui tới, trong bối cảnh nhiều du khách có những hành vi gây ảnh hưởng tới môi trường và giao thông xung quanh. Đây là hành động quyết liệt mới nhất được nhà chức trách Nhật Bản triển khai nhằm đối phó với tình trạng quá tải khách du lịch đến chụp ảnh, ngắm nhìn và trải nghiệm núi Phú Sĩ.

Công nhân đã dựng rào chắn cao 2,5m và dài 2m, che khuất tầm nhìn núi Phú Sĩ tại địa điểm chụp ảnh đối diện cửa hàng tiện lợi Lawson. Thông thường, du khách có thể chụp ảnh núi Phú Sĩ, ngọn núi cao nhất Nhật Bản, từ nhiều điểm trong thị trấn Fujikawaguchiko. Tuy nhiên, địa điểm dựng rào chắn này đặc biệt được du khách ưa chuộng vì ngọn núi lửa hùng vĩ xuất hiện phía sau cửa hàng tiện lợi Lawson, chuỗi cửa hàng tiện lợi nổi tiếng có mặt trên khắp Nhật Bản.

Nhà chức trách Nhật Bản cho biết địa điểm trên đã lan truyền trên mạng xã hội và trở thành điểm đến chụp ảnh được ưa thích. Khách du lịch nước ngoài thường tập trung đông đúc trên vỉa hè cạnh cửa hàng Lawson, phớt lờ các biển báo giao thông, cũng như cảnh báo của các nhân viên bảo vệ và xả rác ra đường phố.

Núi Phú Sĩ được UNESCO công nhận là di sản thế giới từ năm 2013 và luôn được du khách trong và ngoài nước yêu thích. Nhưng sự gia tăng du khách đến Nhật Bản thời gian gần đây đã dẫn tới tình trạng ô nhiễm cực độ và nhiều vấn đề khác. Tháng 3 vừa qua, Nhật Bản đã áp dụng mức phí 2.000 yen/người (13 USD/người) đối với những người leo núi Phú Sĩ theo cung đường phổ biến nhất, đồng thời giới hạn số người leo núi để giảm tắc nghẽn và tăng độ an toàn.

Từ ngày 25.4 năm nay, Venice (Italia) bắt đầu thí điểm thu phí du khách, trở thành thành phố đầu tiên trên thế giới chọn biện pháp này để giảm áp lực về du lịch. Theo kênh *CNBC*, mức phí là 5 euro/khách vào ban ngày (trong khoảng 8 giờ 30 phút đến 16 giờ). Du khách ở qua đêm được miễn phí này nhưng phải có mã QR để ra vào Venice. Thị trưởng Venice, ông Luigi Brugnaro giải thích: "Thông qua biện pháp này, chúng tôi muốn nâng cao chất lượng sống ở Venice sao cho an toàn hơn, sạch hơn, có nhiều dịch vụ hơn, qua đó bảo đảm cả người dân và du khách được yên bình".

Theo số liệu của Statista, trung bình Venice đón khoảng 5,5 triệu du khách mỗi năm, trong khi cư dân khu vực lịch sử của thành phố chỉ xấp xỉ 50.000 người. Người dân địa phương lâu nay than phiền tình trạng quá tải du khách đã đẩy giá cả leo thang và biến thành phố của họ thành một kiểu công viên giải trí.

Sau gần 1 tháng thí điểm thu phí khách du lịch, số tiền thu về được nhận định "vượt quá mong đợi", nhưng vẫn thấp hơn chi phí thiết lập hệ thống đặt vé trực tuyến bán cho du khách, chương trình quảng bá chiến dịch và trả tiền nhân công soát vé. Theo tờ *Corriere della Sera* của Italia, "vốn" ban đầu mà chính quyền Venice bỏ ra là 3 triệu euro. Tuy nhiên, lượng khách không hề bị xáo trộn, thậm chí "vượt trội so với những năm trước", theo Andrea Martini thuộc hội đồng thành phố. Một ủy viên hội đồng thành phố đã nói biện pháp này "thất bại thảm hại" vì mục đích chính lập ra để ngăn chặn tình trạng quá tải du lịch của thành phố. Cũng theo Martini, thu phí giúp chính quyền "kiếm được một số tiền" nhưng "chưa cứu được linh hồn thành phố. Venice xuống cấp vì nó bị bỏ bê. Nói đúng hơn là nó chỉ được sử dụng để kiếm tiền".

Chính quyền địa phương cho biết đây là chiến dịch thử nghiệm. Sau thời gian thử nghiệm, phí vào cửa có thể tăng gấp đôi lên 10 euro mỗi ngày. Ngoài ra, chính quyền cũng áp mức phạt tới 300 euro cho những người trốn vé.

Venice là một trong 1.157 Di sản Thế giới, nơi mang giá trị văn hóa, tự nhiên có "giá trị nổi bật toàn cầu". Thành phố Venice và hệ thống kênh rạch nội đô đã được UNESCO công nhận là Di sản Văn hóa thế giới từ năm 1987.■



Du khách chụp ảnh ngọn núi Phú Sĩ phía sau cửa hàng tiện lợi Lawson **Ảnh: Mainichi**

GÓC **BÌNH LUẬN**

Hướng tới đàm phán liên minh

LƯƠNG SAN

Kết quả bầu cử sơ bộ do Ủy ban Bầu cử Quốc gia Nam Phi (IEC) vừa công bố cho thấy, với 98,28% số khu vực bỏ phiếu đã hoàn thành việc kiểm phiếu và cập nhật trên hệ thống quốc gia, đảng Đại hội dân tộc Phi (ANC) giành được hơn 6,3 triệu phiếu bầu, chiếm tỷ lệ 40,26%; đảng Liên minh Dân chủ (DA) giành được hơn 3,4 triệu phiếu (21,69%); đảng MK giành hơn 2,3 triệu phiếu (14,83%); đảng EFF được hơn 1,4 triệu phiếu (9,47%).

Với kết quả này, đảng ANC vẫn duy trì là đảng lớn nhất tại Nam Phi nhưng đã mất đa số tại Quốc hội nên sẽ phải hướng tới đàm phán một liên minh sau bầu cử để thành lập chính phủ mới. Và việc thành lập một liên minh là không hề dễ dàng và gặp nhiều khó khăn, thách thức khi Chủ tịch ANC Gwede Mantashe cho biết, đảng ANC khó có thể thành lập liên minh với đảng DA. Lãnh đạo DA, ông John Steenhuisen cũng cho biết, không loại trừ ý tưởng liên minh với ANC, nhưng để đạt được điều đó thì sẽ có một số điều không thể thương lượng đó là "tôn trọng pháp quyền và hiến pháp, một nền kinh tế thị trường coi khu vực tư nhân là đối tác trong chương trình tăng trưởng. Không khoan nhượng đối với tham nhũng, đồng thời tập trung tuyệt đối vào các chính sách kinh tế nhằm tạo ra việc làm". Còn về phía đảng EFF, Chủ tịch Julius Malema cho biết, đảng EFF sẵn sàng tham gia thành lập liên minh với tất cả các bên chấp nhận yêu cầu của họ.

Trước tình hình trên, các nhà phân tích nhận định, đảng ANC phải đối mặt với thách thức khó khăn nhất từ trước đến nay với việc người dân vô cùng thất vọng trước đường hướng của đất nước. Đảng ANC lên nắm quyền vào năm 1994 với cam kết "xây dựng một cuộc sống tốt đẹp hơn cho tất cả mọi người". Tuy nhiên, sau ba thập kỷ trôi qua, tỷ lệ thất nghiệp tại quốc gia này cao nhất thế giới, nạn tham nhũng tràn lan cùng với tăng trưởng kinh tế yếu kém đang ảnh hưởng nghiêm trọng đến người dân Nam Phi. Nền kinh tế đã đi lùi trong thập kỷ qua, bằng chứng là mức sống giảm mạnh, tổng sản phẩm quốc nội bình quân đầu người đã giảm so với mức đỉnh điểm vào năm 2011.

Trước tình hình trên, việc thành lập một liên minh là không hề dễ dàng, cho dù có nhiều khó khăn và thách thức nhưng các chính đảng tại Nam Phi sẽ phải nhanh chóng đàm phán thành lập liên minh để thành lập chính phủ mới trong vòng 2 tuần sau khi công bố kết quả cuối cùng.■